

60

ב"ה

והמשכילים יודו כי כוזהר הרקיע

מאמר

מדת הכֶּעַס

מלוקטים מספר
הזהר הקדוש

עם הפירוש הנפלא
מתוך מדבש

בעזרת השם יתברך

מאמרי

מדת הפעם

מלוקטים מספר

הזהר הקדוש

עם הביאור הנפלא

מתוך מדבש

המפרש כל מלה ומלה בדרך קל וקצר

מאת הגה"ק המקובל

רבי דניאל פריש זצוקללה"ה

יוצא לאור לחלוקה חינוך לרגל יומא דהילולא של

מורינו בעל מתוק מודבש זצוק"ל

יד שבט - תשע"ז

והסר כעס מלבך

איתא בגמ' (נדרים כב, א) אמר רבי שמואל בר נחמני א"ר יונתן **כל הכועס כל מינו גיהנום שולטים בו** שנאמר (קהלת יא, י) והסר כעס מלבך והעבר רעה מבשרך כו', אמר רבה בר רב הונא **כל הכועס אפילו שכינה אינה חשובה כנגדו** שנאמר רשע כגובה אפו כל ידרוש אין אלהים כו', רבי ירמיה מדיפתי אמר **משכח תלמודו ומוסיף טפשות** שנאמר כי כעס בחיך כסילים ינוח, ופירש האלשיך **שהכעס מונח בלב כסיל להיות מפסידו ומאבדו**, כמאמרם ז"ל **כל הכועס כאילו כופר בעיקר, כי מעט מעט יחטיאנו עד האבידו אותו**. וכלשון הארחות צדיקים (שער יב) **כי הכעס מוציא שכלו של אדם מקרבו וכו' לכן אי אפשר שינצל הכעסן מחטאים גדולים**.

והרמב"ם בפ"ב מהלכות דעות (הלכה ג) כתב: **הכעס מדה רעה היא עד למאד וראוי לאדם שיתרחק ממנה עד הקצה האחר**, וילמד עצמו שלא יכעוס ואפילו על דבר שראוי לכעוס עליו, **ובעלי כעס אין חייהם חיים**, לפיכך ציוו להתרחק מן הכעס עד שיהיג עצמו שלא ירגיש אפילו לדברים המכעיסים, וזו היא הדרך הטובה. והחרדים בספרו (פרק כא, יז) מנה ענין הכעס בין הלאוין שבתורה התלויות בלב. והעלה עוד שם בין היתר, **שהלב הוא היכל להשכינה הק' והכועס מכניס צלם בהיכל ומגרש ממנו השכינה**, ולהלן (פרק מד, ב) הביא בשם האבן עזרא **שהכעס מחשיך אור חכמת הנשמה**.

וידועים דבריו הקולעים של הגה"ק רבי יהונתן אייבשיץ בספר יערות דבש (סוף דרוש א): **לפי רוב הקדושה כן רב מיעוט הכעס**, כמו כן מובא בשם צדיקים קודמים על **הכובש כעסו שזה טוב לו מאלף תעניות** (ליקוטי רמ"ל מסאסוב), ונוראות ממש מובא בענין זה מהרה"ק ר' פנחס מקאריץ זי"ע (בספר אצורי פנחס) **הכעס הוא אבי אבות הטומאה ומטמא מבפנים ומבחוץ, ועוקר הנשמה מכל וכל עד שלא נשאר אפילו חוט [מהנשמה] והיה חוזר על מאמרי הזהר שכעס היא מרידה בהש"ת ר"ל, והתשובה על זה קשה משאר עבירות**. ובשם הרה"ק מרוזין נאמר על מ"ש רז"ל שהכועס כאילו עובד ע"ז, לכן הרי בזמנינו שבטלה ע"ז הרי היא הזדמנות לכבוש הכעס ויבזה להמנוע מעון ע"ז.

מהראוי להעתיק כאן מדברי רבינו האריז"ל בענין הכעס, ממה שציטט מורינו בעל מתוק מדבש בפירושו הזהר (פרשת תצוה דף קפב ע"ב, ובביאוריו כרך ח עמ' מא-מב) וז"ל: נעתיק כאן דברי מהרר"ז בשם רבינו האריז"ל **בשער רוח הקודש דף י ע"ב, וז"ל: גם מדת הכעס מלבד מה שמונעת ההשגה למור, וכמו שמוצינו על פסוק ויקצף משה על אלעזר ועל איתמר, ואמרו רז"ל כל אדם שכועס אם נביא הוא נבואתו מסתלקת ממנו וכו', האמנם**

יותר רעה יש לו מדבר הנזכר כמו שנבאר, והנה מורי ז"ל היה מקפיד בענין הכעס יותר מכל שאר העבירות, אפילו כשהוא כועס בשביל מצוה, וכענין משה כנזכר לעיל, והיה נותן טעם לזה ואמר, כי הלא כל שאר העבירות אינם פוגמים אלא כל עבירה ועבירה פוגמת אבר אחד, אבל מדת הכעס פוגמת כל הנשמה כולה, ומחליף אותה לגמרי, והענין הוא, כי כאשר יתכעס האדם הנה הנשמה הקדושה מסתלקת ממנו לגמרי, ונכנסת במקומה נפש מצד הקליפה, וזה סוד מה שאמר הכתוב טורף נפשו באפו וגו', כי ממש טורף נפשו הקדושה ועושה אותה טריפה וממית אותה בעת אפו וכעסו, וכמבואר בזהר בפ' תצוה דף קפב ע"ב, ועיין שם כמה מגזים בענין הכעס, עד שאומר, כי מאן דמשתעי עם הכועס כאלו משתעי עם ע"ז עצמה, וע"ש.

ובתב עוד שם, ואף על פי שעושה האדם תקונים לנפשו ותשובה מעולה על כל עונותיו, ומצות רבות וגדולות, הכל נאבדים ממנו לגמרי, לפי שהרי אותה הנשמה הקדושה שעשתה כל המעשים הטובים נתחלפה בטמאה והלכה לה, ונשארה שפחה טמאה במקומה וירשה את גבירתה, וצריך שיחזור פעם אחרת לחזור ולתקן כל התקונים הראשונים שעשה בתחילה, וכן הוא בכל פעם ופעם שהוא כועס, נמצא כי בעל הכעס אין לו תקנה כלל, כי תמיד הוא ככלב שב על קיאו.

ומוסרף עוד ואמר, כי גם גורם הזיק גדול אחר לעצמו, והוא כי הנה אם עשה איוו מצוה גדולה, אשר בסבתה היתה איוו נשמה קדושה של איוו צדיק ראשון מתעבר בו בסוד העיבור לסייעו כנודע, ועתה על ידי הכעס מסתלקת גם היא, וזהו ג"כ ענין טורף נפשו באפו, באופן כי מי שהוא בעל כעס, אי אפשר לו כל ימי חיותו בעל מדה זו להשיג שום השגה אפילו אם יהיה צדיק בכל שאר דרכיו, לפי שהוא בונה וסותר כל מה שבנה בכל עת שכוועס, אמנם שאר העבירות אינם טורפים ועוקרים הנפש ממש, אמנם נשארת דבוקה בו אלא שהיא פגומה בבחינת אותה העבירה שעושה בלבד, וכאשר יתקן הפגם ההוא לבדו יתקן לגמרי, אבל הכעס צריך תקונים רבים והכנות רבות, לחזור להביא את נשמתו הנטרפת ממנו וכולי האי ואולי, כנזכר בזהר בפ' תצוה הנזכר לעיל, כי לפעמים כפי בחינות ומציאות הכעס ההוא אין לו עוד תקנה כלל, ולא די זה אלא אפילו כשהייתי מלמד את אחי יצ"ו, ולא היה יודע כפי רצוני, והייתי מתכעס עמו על הדבר הזה, וגם על הדבר הזה הזהירני והוכיחי מורי ז"ל במאד מאד, עכ"ל מוה"רצ"ו.

וכבר אמרו רז"ל (פסחים ק"ג ע"ב) ג' הקב"ה אוהבן מי שאינו כועס כו', ופי' המה"ר"ל דבזה נבדל מהגשמייות, וכתב בספר חסידים שמוניעת הכעס היא הטובה שבכל המידות, וכלשון המאירי בעירובין (פ"ה ע"ב) זו היא אחת מן המדות הנכבדות שבעולמם, וכבר קבע הראשית חכמה על המושל בכעסו שיוכל להקרא אדם השלם, ונעשה מרכבה לחסד הנקרא אהבה, השי"ת יזכינו לזה אמן ואמן.

מאמר מדת הצדיק: קשה לבעוס ונוח לרצות

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, לֹא יִהְיֶה בָּךְ אֵל זֶר, שְׁלֹא תִהְיֶה נֹחַ לְכַעֵס, שֶׁכָּל הַכּוֹעֵס, כְּאִלּוּ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, דָּאָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, כִּן הוּא דִּרְכוֹ שֶׁל יֵצֵר הָרָע, הַיּוֹם אוֹמֵר לָךְ עֲשֵׂה כֵן, וּלְמַחֵר אוֹמֵר לָךְ עֲבוֹד עֲבוּדָה זָרָה, וְהוֹלֵךְ וְעוֹבֵד.

הוּא הָיָה אוֹמֵר, כַּעַס תִּלְמִיד חָכָם גְּדוֹל מְכּוּלָן, בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּדְבָרִים שֶׁהֵם כְּנֶגֶד הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, דְּאִמְרָה תוֹרָה (משלי כ"א ז') אֵין חֲכָמָה וְאֵין תְּבוּנָה וְאֵין עֲצָה לִנְגַד יְהו"ה, אֲבָל בְּדְבָרִים אֲחֵרִים אֲסוּר לוֹ לְכַעֵס.

מתוך מדבש

"מאמר מדת הצדיק: קשה לבעוס ונוח לרצות", יבואר בו ענין רמז לאיסור הכעס מן התורה, והוא מדרכי היצר הרע לצוד את האדם ברשתו עד שלבסוף נופל ברשתו רח"ל.

(מקור המאמר בזהר חדש נח דף כז ע"א, וצנצארינו כרך א' עמ' תכד - תכה)

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, לֹא יִהְיֶה בָּךְ אֵל זֶר, שְׁלֹא תִהְיֶה נֹחַ לְכַעֵס, שֶׁכָּל הַכּוֹעֵס, כְּאִלּוּ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, דָּאָמַר רַבִּי עֲקִיבָא (ע"י מס' שנה דף קס"ג ע"ב) כִּן הוּא דִּרְכוֹ שֶׁל יֵצֵר הָרָע, הַיּוֹם אוֹמֵר לָךְ עֲשֵׂה כֵן, וּלְמַחֵר אוֹמֵר לָךְ עֲשֵׂה כן, עד שאומר לו לך עֲבוֹד עֲבוּדָה זָרָה, וְהוֹלֵךְ וְעוֹבֵד, לְפִיכָךְ אִם תִּשְׁמַע לִיצְרָךְ וְתִהְיֶה נֹחַ לְכַעֵס, יִהְיֶה אֲצִלְךָ בְּכַחֲשֵׁי עֲבִירָה גּוֹרֵר עֲבִירָה, עד שסופך לשמוע אליו לעשות עבירות גדולות יותר רח"ל.

הוּא רַבִּי עֲקִיבָא הָיָה אוֹמֵר, כַּעַס תִּלְמִיד חָכָם עַל הַרְשָׁעִים, כְּשִׁרְוָה אוֹתָם שְׁעוֹבֵרִים עֲבִירוֹת, הוּא דָּבַר גְּדוֹל וְחָשׁוּב מְכּוּלָן מְכַל שָׂאֵר מִצּוֹת, בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים שֶׁהוּא כּוֹעֵס בְּדְבָרִים שֶׁהֵם עוֹשִׂים כְּנֶגֶד הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, דְּאִמְרָה תוֹרָה, אֵין חֲכָמָה וְאֵין תְּבוּנָה וְאֵין עֲצָה לִנְגַד יְהו"ה פִּי רְשָׁעִים הָעוֹשִׂים נֹגֵד ה', אֵין לְהִתְחַכֵּם לְמַנוּעַ אֶת עֲצָמוֹ מִלְכַּעֵס עֲלֵיהֶם, אֲבָל בְּדְבָרִים אֲחֵרִים שְׂאִינֵם עֲנִינֵי שָׁמַיִם אֲסוּר לוֹ לְכַעֵס.

וְהָרַב אֶצֶל תַּלְמִיד, כְּדִי שִׁיְהֶא מְצוּי בְּכָבוֹדוֹ וּבְמוֹרָאוֹ מוֹתֵר,
וְאֶצֶל שְׂאֵר הָעָם לְמַעַן יִהְיֶה מוֹרָאוֹ עֲלֵיהֶם לְשֵׁם
שָׁמַיִם מוֹתֵר, וּשְׂאֵר אֲנָשִׁים אֲסוּר, שְׂאִין פְּעֻסָּנוֹתָם לִירְאָת
שָׁמַיִם.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִדַּת הַצַּדִּיק, קִשָּׁה לְכַעֵס וְנוֹחַ לְרָצוֹת, וְזוֹ
הַמְּדָה גְּדוֹלָה מִפּוֹלֵם, וְכֹא הַפְּתוּב לְהוֹרוֹת, אֵלֶּה תוֹלְדוֹת
נַח, נוֹחַ בְּדַעְתּוֹ, נוֹחַ בְּדִיבּוּרוֹ, נוֹחַ בְּמַהֲלָכוֹ, וּמִי עוֹשֶׂה זֶה,
אִישׁ צַדִּיק.

מתוק מדבש

וְעוֹד יֵשׁ שְׁמוֹתָם לָהֶם לְהִרְאוֹת כַּעַס, הֵינּוּ וְהָרַב אֶצֶל תַּלְמִיד, כְּדִי שִׁיְהֶא
מְצוּי בְּכָבוֹדוֹ וּבְמוֹרָאוֹ מוֹתֵר לוֹ לְכַעֵס עָלָיו, וְאֶצֶל שְׂאֵר הָעָם
לְמַעַן יִהְיֶה מוֹרָאוֹ עֲלֵיהֶם לְשֵׁם שָׁמַיִם מוֹתֵר דֵּהֵינּוּ לְכַבּוֹד הַתּוֹרָה, גַּם
כֵּן מוֹתֵר לוֹ לְכַעֵס עֲלֵיהֶם, וּשְׂאֵר אֲנָשִׁים אֲסוּר לָהֶם לְכַעֵס, שְׂאִין פְּעֻסָּנוֹתָם
לִירְאָת שָׁמַיִם אֵלָּא בְּשִׁבִּיל כְּבוֹד עֲצָמָם.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִדַּת הַצַּדִּיק מְדָה טוֹבָה שֶׁל הַצַּדִּיק הוּא, כִּי קִשָּׁה לוֹ
לְהִתְעוֹרֵר לְכַעֵס, וְאֵם כַּעַס פֶּעַם, הוּא וְנוֹחַ לְרָצוֹת מִיד הוּא חוֹזֵר
וּמִתְרַצֶּה, (כַּמְטָר נִמְס' לִטָּת פ"ה מ"ד), וְזוֹ הַמְּדָה גְּדוֹלָה וְחֹשֶׁבָה מִפּוֹלֵם
מֵאַרְבַּע מִדּוֹת שֵׁשׁ בְּדַעְתּוֹ, וְכֹא הַפְּתוּב לְהוֹרוֹת, "אֵלֶּה תוֹלְדוֹת נַח"
שִׁיְהִיָּה הָאָדָם נוֹחַ בְּדַעְתּוֹ, נוֹחַ בְּדִיבּוּרוֹ, נוֹחַ בְּמַהֲלָכוֹ, וּמִי עוֹשֶׂה זֶה,
"אִישׁ צַדִּיק".

מאמר האדם ניכר בכעסו

אִי חֲזִינָן לְהָאִי בֵּר נָשׁ דִּהּוּ בֵּיה אֲלִין דְּרָגִין פְּלָהוּ, עַד לֹא קִיַּמָּא בְּקִיּוּמִיהָ לְמַגְדַּע מֵאֵן אִיהוּ, בְּמֵאִי אֲתִידַע (דְּלֹא) לְקָרְבָּא בֵּר נָשׁ בְּהִדְיָה אוּ לְאַתְּמַנְעָא מִנִּיהָ, (ס"ב בֵּר נָשׁ דְּאִית בֵּיה דְּרָגִין אֲלִין פְּלָהוּ, וְקִיַּמָּא בְּקִיּוּמִיהָ, דָּא אִיהוּ גָבֵר שְׁלִים, עֲבָדָא מְהִימְנָא דְּמֵאֲרִיָּה, וּבְעֵי לְאַשְׁתַּתְּפָא בֵּיה וּלְאַתְחַבְּרָא בְּהִדְיָה, לְמִילָף אוּרְחוּי מִנִּיהָ, וּבְמֵאִי אֲתִידַע בֵּר נָשׁ לְמַגְדַּע מֵאֵן אִיהוּ לְקָרְבָּא בְּהִדְיָה אוּ לְאַתְמַנְעָא מִנִּיהָ), בְּרוּגְזִיָּה מִמֶּשׁ יָדַע לִיה בֵּר נָשׁ, וְיִשְׁתַּמּוּדַע מֵאֵן אִיהוּ, אִי הָהִיא נִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא נָטֹר בְּשַׁעְתָּא דְּרוּגְזוּי (אָתִי עֲלִיהָ), דְּלֹא יַעֲקֹר לָהּ מֵאַתְרָהָא, בְּגִין לְמִשְׁרֵי תַּחוּתָהּ הָהִיא אֵל

מתוק מדבש

"מאמר האדם ניכר בכעסו", יתבאר בו שהשומר את נשמתו להתגבר על מדת כעסו נקרא עבד השי"ת שהוא האדם השלם.

(מקור המאמר זוהר פרשת תלוי דף קפז ע"א-ע"ב, וצנזאורינו כרך ח עמ' לו-לט)

אִי חֲזִינָן לְהָאִי בֵּר נָשׁ דִּהּוּ בֵּיה אֲלִין דְּרָגִין פְּלָהוּ אִם רואים לאדם שיש בו כל אלו המדרגות של הנפש רוח נשמה, כי הוא לומד תורה ועוסק בעבודת הבורא ובמצוות מעשיות שהם הסימנים שיש לאדם זה נפש רוח נשמה, בין כך ובין כך עַד לֹא קִיַּמָּא בְּקִיּוּמִיהָ לְמַגְדַּע מֵאֵן אִיהוּ עַד שֶׁלֹּא עוֹמֵד בְּקִיּוּמוֹ וּמֵהוּתוֹ לְדַעַת מִי הוּא, אִם הַנֶּפֶשׁ רֹחַ נִשְׁמָה הֵם קְבוּעִים בּוֹ לְטוֹבָה אִם לֹא, בְּמֵאִי אֲתִידַע לְקָרְבָּא בֵּר נָשׁ בְּהִדְיָה, אוּ לְאַתְמַנְעָא מִנִּיהָ כִּמְהָ יִתּוּדַע וְיִתְבַּרֵּר לְאָדָם אִם טוֹב לְהִתְקַרֵּב וּלְהִתְחַבֵּר אֵלָיו, או יוֹתֵר טוֹב לְהִמָּנַע מִמֶּנּוּ, וְאָמַר בְּרוּגְזִיָּה מִמֶּשׁ יָדַע לִיה בֵּר נָשׁ וְיִשְׁתַּמּוּדַע מֵאֵן אִיהוּ עַל יְדֵי כַּעֲסוֹ מִמֶּשׁ יָדַע הָאָדָם וַיִּכִּיר אוֹתוֹ מִי הוּא (כַּמּוֹ"ל צַמֵּס) עִירּוּצִין דָּף סָה רַע"ג צִשְׁלָה דְּנִרְסִי הָאָדָם נִיכָר, וְאַחַד מֵהֶם צִכְעָסוֹ, וּמִפְרֵשׁ אִי הָהִיא נִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא נָטֹר בְּשַׁעְתָּא דְּרוּגְזוּי אִם הוּא שׁוֹמֵר אֶת הַנִּשְׁמָה הַקְּדוּשָׁה בְּשַׁעַת כַּעֲסוֹ, דְּלֹא יַעֲקֹר לָהּ מֵאַתְרָהָא בְּגִין לְמִשְׁרֵי תַּחוּתָהּ הָהִיא אֵל זָר שֶׁלֹּא יַעֲקֹר אוֹתָהּ

זָר, דָּא אֵיהוּ בַר נָשׁ בְּדָקָא יָאוּת, דָּא אֵיהוּ עֲבָדָא דְמֵאֲרִיָּה, דָּא אֵיהוּ גִבְרָ שְׁלִים.

וְאִי הָהוּא בַר נָשׁ לֹא נָטִיר לָהּ, וְאֵיהוּ עֶקֶר קְדוּשָׁה דָּא עֲלָאָה מֵאֲתָרִיָּה, לְמִשְׁרֵי בְּאֲתָרִיָּה סִטְרָא אַחְרָא, וְדַאי דָּא אֵיהוּ בַר נָשׁ דְּמָרִיד בְּמֵאֲרִיָּה, וְאָסִיר לְקַרְבָּא בְּהִדְיָה וּלְאַתְחַבְרָא עֲמִיָּה, וְדַא אֵיהוּ (מִינָּה י"ט ד') טוֹרֶף נִפְשׁוֹ בְּאִפּוֹ, אֵיהוּ טְרִיף וְעֶקֶר נִפְשֵׁיהּ בְּגִין רוּגְזִיָּה, וְאִשְׁרֵי בְּגִיָּה אֵל זָר.

מתוק מדבש

ממקומה שאז בא לשרות תחתיה אל זר, דָּא אֵיהוּ בַר נָשׁ בְּדָקָא יָאוּת זהו אדם כראוי, דָּא אֵיהוּ עֲבָדָא דְמֵאֲרִיָּה זהו עבדו של הקב"ה, דָּא אֵיהוּ גִבְרָ שְׁלִים זהו אדם השלם, כי הגם שמתעורר לפעמים לכעוס כדרך רוב בני אדם, אבל אין כעסו גורם לו שיוציא מפיו דברים מגונים, או לעשות מעשים רעים כגון לקרוע כלים בחמתו שנחשב לעובר עבודה זרה ח"ו, אלא הוא יכול לשלוט על מדותיו גם בשעת כעסו, ומעלימו ומסתירו וכובשו בתוכו, לכן הוא נקרא אדם השלם.

וְאִי הָהוּא בַר נָשׁ לֹא נָטִיר לָהּ ואם זה האדם לא שמר את נשמתו בשעת כעסו, אלא עשה דברים מגונים וְאֵיהוּ עֶקֶר קְדוּשָׁה דָּא עֲלָאָה מֵאֲתָרִיָּה הוא עקר את קדושה זו העליונה של נשמתו ממקומה, וגרם לְמִשְׁרֵי בְּאֲתָרִיָּה סִטְרָא אַחְרָא להשכין במקומה את הסטרא אחרא, וְדַאי דָּא אֵיהוּ בַר נָשׁ דְּמָרִיד בְּמֵאֲרִיָּה ודאי זהו אדם שמרד בקונו, וְאָסִיר לְקַרְבָּא בְּהִדְיָה וּלְאַתְחַבְרָא עֲמִיָּה ואסור להתקרב אליו ולהתחבר עמו, כי אפילו שכבר נח זעפו שוב אין הנשמה חוזרת אליו, אלא גופו נשאר ריק מקדושה ובאה רוח הטומאה במקומה, וְדַא אֵיהוּ זֶהוּ אדם שעליו נאמר טוֹרֶף נִפְשׁוֹ בְּאִפּוֹ פירושו אֵיהוּ טְרִיף וְעֶקֶר נִפְשֵׁיהּ בְּגִין רוּגְזִיָּה הוא טרף ועקר נפשו מחמת כעסו, וְאִשְׁרֵי בְּגִיָּה אֵל זָר והשכין בקרבו אל זר.

וְעַל דָּא כְּתִיב חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בָּאָפוֹ, דִּהְיִיא נִשְׁמָתָא קְדִישָׁא טָרִיף לָהּ, וְסָאִיב לָהּ בְּגִין אָפוֹ, אֲשֶׁר נִשְׁמָה אַחֲלָף בָּאָפוֹ.

כִּי בְמָה נִחְשָׁב הוּא, עֲבוּדָה זָרָה אֲתַחְשִׁיב הֵהוּא בְּרִי נֶשׁ, וּמֵאֵן דְּאֲתַחְבֵּר עֲמִיהּ וּמֵאֵן דְּאִשְׁתַּעֲי (ס"ב דְּאִשְׁתַּתֵּף) בְּהִדְיָה, כְּמֵאֵן דְּאֲתַחְבֵּר בְּעֲבוּדָה זָרָה מִמֶּשׁ, מֵאִי טַעְמָא בְּגִין דְּעֲבוּדָה זָרָה מִמֶּשׁ שְׂאֲרֵי בְּגוּיָהּ, וְלֹא עוֹד אֱלָא דְעֶקֶר קְדוּשָׁה עֲלָאָה מֵאַתְרֵיהּ, וְשְׂאֲרֵי בְּאַתְרֵיהּ עֲבוּדָה זָרָה אֵל זֶר, מַה אֵל זֶר כְּתִיב בֵּיהּ (ויקרא יט ז) אֵל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלִילִים, כְּגוֹנוּנָא דָּא אָסִיר לְאַסְתַּכְּלָא בְּאַנְפּוּי [וכו'].

מתוק מדבש

וְעַל דָּא כְּתִיב וְעַל זֶה כָּתוּב חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בָּאָפוֹ פִּירוּשׁ דִּהְיִיא נִשְׁמָתָא קְדִישָׁא טָרִיף לָהּ וְסָאִיב לָהּ בְּגִין אָפוֹ שֶׁאֵת הַנִּשְׁמָה הַקְּדוּשָׁה טָרַף אוֹתָהּ וְטִימָא אוֹתָהּ מִחֲמַת כַּעַס, כִּי אַחֵר שִׁיעָאָה הַנִּשְׁמָה מִמֶּנּוּ אֵין לָהּ מִנוּחָה כִּי אֵין לָהּ גּוֹף לִשְׁכּוֹן בְּתוֹכּוֹ, לָכֵן נִדְּבַקְתָּ בַּהּ הַקְּלִיפָה וְנִטְמָאָתָּ, זֶהוּ שְׁכָתוּב אֲשֶׁר נִשְׁמָה (דף קפב ע"ב) אַחֲלָף בָּאָפוֹ אֲשֶׁר אוֹתָהּ הַנִּשְׁמָה שֶׁהִיתָ לוֹ הַחֲלִיפָה בְּרוּחַ טוֹמָאָה עַל יְדֵי אָפוֹ.

כִּי "בְמָה" נִחְשָׁב הוּא קָרִי בְמָה בְּקַמ"ץ, כְּלוּמֹר עֲבוּדָה זָרָה אֲתַחְשִׁיב הֵהוּא בְּרִי נֶשׁ כְּכֵמָה שְׁעוּבִידִים עֲלֶיהָ עֲבוּדָה זָרָה נִחְשָׁב אָדָם זֶה, וּמֵאֵן דְּאֲתַחְבֵּר עֲמִיהּ וּמֵאֵן דְּאִשְׁתַּעֲי בְּהִדְיָה וּמֵאֵן שְׁמַתְחַבֵּר עִמּוֹ וּמֵאֵן שְׁמַדְבֵּר עִמּוֹ, כְּמֵאֵן דְּאֲתַחְבֵּר בְּעֲבוּדָה זָרָה מִמֶּשׁ נִחְשָׁב לוֹ כִּאִילוֹ נִתְחַבֵּר מִמֶּשׁ בְּעֲבוּדָה זָרָה, מֵאִי טַעְמָא מֵהוּ הִטְעַם בְּגִין דְּעֲבוּדָה זָרָה מִמֶּשׁ שְׂאֲרֵי בְּגוּיָהּ לִפִּי שְׁעֲבוּדָה זָרָה מִמֶּשׁ שׁוֹכֵן בְּקִרְבּוֹ, וְלֹא עוֹד אֱלָא דְעֶקֶר קְדוּשָׁה עֲלָאָה מֵאַתְרֵיהּ, וְלֹא עוֹד אֱלָא שְׁעַל יְדֵי כַּעַס עָקַר אֶת הַקְּדוּשָׁה הָעֲלִיוֹנָה שֶׁהִיא נִשְׁמָתוֹ מִמִּקּוּמָהּ, וְשְׂאֲרֵי בְּאַתְרֵיהּ עֲבוּדָה זָרָה אֵל זֶר וְהִשְׁכִּין בְּמִקּוּמָהּ אֶת הָעֲבוּדָה זָרָה שֶׁהִיא אֵל זֶר, וְאָמַר מַה אֵל זֶר כְּתִיב בֵּיהּ מַה אֵל זֶר כָּתוּב בּוֹ אֵל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלִילִים שֶׁאֲסוּר לְהִסְתַּכֵּל עַל עֲבוּדָה זָרָה, כְּגוֹנוּנָא דָּא אָסִיר לְאַסְתַּכְּלָא בְּאַנְפּוּי כַּעֲיִן זֶה אֲסוּר לְהִסְתַּכֵּל בְּפָנָיו שֶׁל הַכּוֹעֵס [וכו'].

אָבֵל אֵי בְּמִלִּין אַחֲרָנִין, לָאוּ פּוֹלְחָנָא דְקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא הָאֵי,
בְּגִין דְּבָכָל חֲטָאִים דְּקָא עֲבִיד בַּר נֶשׁ לָאוּ אִיהוּ עֲבוּדָה
זְרָה מִמֶּשׁ בְּהָאֵי, וְאָסִיר לְקִרְבָּא בְּהִדְיָה דְּהָאֵי.

מאמר חטא הכעס משונה מכל החטאים

אֵי תִימָא הָא לְשַׁעְתָּא הָוָה דְּעֵבֶר וְהִדְר אֶהְדֵּר, לָאוּ הָכֵי, דְּכִיּוֹן

מתוק מדבש

אָבֵל אֵי בְּמִלִּין אַחֲרָנִין אבל אם כעסם של ת"ח הוא בדברים אחרים אפילו
שאִינִם כִּנְגַד הַתּוֹרָה, עכ"ז לָאוּ פּוֹלְחָנָא דְקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא הָאֵי אֵין
זֶה עֲבוּדַת הַקִּב"ה וּרְצוֹנוֹ, בְּגִין דְּבָכָל חֲטָאִים דְּקָא עֲבִיד בַּר נֶשׁ לָאוּ
אִיהוּ עֲבוּדָה זְרָה מִמֶּשׁ בְּהָאֵי לִפִּי שְׂבָכָל הַחֲטָאִים שְׁעוּשָׁה הָאִדָּם לֹא נַעֲשֶׂה
הוּא עֲצָמוּ עֲבוּדָה זֶרֶה מִמֶּשׁ כִּמוּ עַל יְדֵי חֲטָא הַכַּעַס, לִכֵּן חֲטָא הַכַּעַס חֲמוּר
יוֹתֵר מִכָּל הַחֲטָאִים, וְאָסִיר לְקִרְבָּא בְּהִדְיָה דְּהָאֵי וְאִסּוּר לְהִתְקַרֵּב אֶל אָדָם
זֶה אִפִּילוּ אִם נִרְאָה שֶׁהוּא אָדָם הַשְּׁלָם.

"מאמר חטא הכעס משונה מכל החטאים", בו יבואר חומר חטא הכעס
שְׂכָל גּוֹפוֹ נִטְמָא בּוּזָה, וּפְגָם בְּשִׁלּוּמוֹת נִשְׁמָתוֹ, וְהִיא בְּבַחֲנֵית עֲבוּדָה זֶרֶה
הַמִּטְמָאָה לְכָל הַמִּתְקַרֵּב אֵלֶיהָ.

(מקור המאמר זוהר פרשת תזריע דף קפז ע"ב, וצנצאוריטו כרך ח עמ' לט - מ) (א)

אֵי תִימָא הָא לְשַׁעְתָּא הָוָה דְּעֵבֶר וְהִדְר אֶהְדֵּר, אִם תֹּאמַר הֲרִי רַק לִפִּי
שַׁעַה עֲבַרְהָ וְנִסְתַּלְקָה מִמֶּנּוּ נִשְׁמָתוֹ וְאִח"כ חֲזָרָה אֵלָיו כִּי וְדָאֵי עֲשֶׂה תְּשׁוּבָה,
כִּמוּ שֶׁאִמְרוּ חֲז"ל (נִמְס' גִּרְטוֹת דף יט ע"א) אִם רֹאֵית תִּלְמִיד חֲכָם שֶׁעֲבַר עֲבִירָה
בְּלִילָה אֶל תִּהְרַהֵר אַחֲרָיו בַּיּוֹם, כִּי וְדָאֵי עֲשֶׂה תְּשׁוּבָה, כֹּל שֶׁכֵּן עֲבִירָה זֶה שֶׁהוּא
קֵלָה לְשׁוֹב מִמֶּנָּה כִּי כִּבֵּר נָח כַּעֲסוֹ, אִם כֵּן לָמָּה אִסּוּר לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו, וְאִמְר
לָאוּ הָכֵי אֵין הַדְּבָר כֵּךְ, כִּי אִפִּילוּ שִׁיחִיָּה נּוֹחַ לְרִצּוֹת אֵינוֹ מוֹעִיל לוֹ, דְּכִיּוֹן

דאעקער קדושה דנפשיה מניה ומאתריה, ויהוא אל זר מקפח
 ההוא אתר, אתתקף ביה ולא שביק ליה, בר פד אתדכי בר נש
 מפל וכל, ועקר ליה לעלמין, ולבתר אשתדל לאתקדשא ולאמשכא
 קדושה עליה, כדין ולואי דיתקדש.

אמר ליה רבי יוסי אתקדש ממש, (ס"א) אמאי והא אתדכי
 (ואתקדש), אמר ליה תא חזי, בשעתא דאיהו עקר קדושה
 דנפשיה, ושריא באתריה ההוא אל זר דאקרי טמא, אסתאב
 בר נש, וסאיב למאן דקריב בהדיה, ויהיא קדושה ערקת מניה,

מתוק מדבש

דאעקער קדושה דנפשיה מניה ומאתריה שכיין שעקר קדושת נפשו ממנו
 וממקומה, ויהוא אל זר מקפח ההוא אתר וזה האל זר מקפח ועושק
 מקום ההוא, אתתקף ביה ולא שביק ליה הרי הוא מחזיק בו ואינו מניח
 אותו, בר פד אתדכי בר נש מפל וכל ועקר ליה לעלמין מלבד אם
 נטהר זה האדם מכל וכל ממדת הכעס ועוקר את האל זר מקרבו לעולם, על
 ידי שיקבל עליו שלא יכעוס עוד, ולבתר אשתדל לאתקדשא ולאמשכא
 קדושה עליה ואח"כ הוא משתדל להתקדש ולהמשיך עליו קדושה, כדין
 ולואי דיתקדש אז הלואי שיתקדש, כי לעולם לא יוכל להשיב נשמתו אליו
 בשלימות כמו שהיתה טרם שפרחה ממנו.

אמר ליה רבי יוסי לרבי יהודה אינו כדברין אלא אתקדש ממש ודאי
 שיתקדש ממש כמקודם על ידי תשובה בטורח גדול, ותשוב נשמתו אליו
 בשלימות כבראשונה, אמר ליה רבי יהודה לרבי יוסי, מה שאמרתי שהלואי
 שיתקדש הוא הנכון, כי תא חזי בשעתא דאיהו עקר קדושה דנפשיה
 בא וראה בשעה שהוא עקר את קדושת נפשו ממנו, ושריא באתריה ההוא
 אל זר דאקרי טמא והשכין במקומה את האל זר הנקרא טמא, אז אסתאב
 בר נש וסאיב למאן דקריב בהדיה נטמא האדם ומטמא את כל מי שיקרב
 אליו, ויהיא קדושה ערקת מניה ואותה הקדושה ברחה ממנו, וכיון דערקת

וְכִיּוֹן דְּעִרְקַת מַנְיָה זְמַנָּא חֲדָא, כְּמָה דִּיעֲבִיד בְּר נָשׁ, עוֹד לָא תִּיתּוּב לְאַתְרָהּ.

אָמַר לִיה, אִי הָכִי כְּמָה מְסַאֲבִין אֵינוֹן דְּמַתְדַּפְּאן, אָמַר לִיה, שְׁאֵנִי מְסַאֲבוּ אַחֲרָא דְּלֹא יָכִיל לְמַעֲבֹד יְתִיר, אָבֵל דָּא שְׁנִיָּא מְכַלָּא, דְּכָל גּוּפָא סָאִיב מְגוֹ וּמְפַר, וְנִפְשָׁא וְכָלָא מְסַאִיב, וְשָׂאָר מְסַאֲבוּ דְּעֵלְמָא לָאוּ אִיהוּ אֵלָא גּוּפָא לְבַר בְּלַחוּדוּי.

וּבְגִין כֵּן פְּתִיב חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בָּאֵפוֹ, דְּאַחֲלָהּ

מתוק מדבש

מַנְיָה זְמַנָּא חֲדָא וְכִיּוֹן שְׁבַרְחָה מִמֶּנּוּ פַּעַם אַחַת, כְּמָה דִּיעֲבִיד בְּר נָשׁ כְּמָה מַעֲשִׂים טוֹבִים שִׁיעֶשֶׂה הָאָדָם, אִפִּילוּ אִם יַעֲשֶׂה מַעֲשִׂים רַבִּים עוֹד לָא תִּיתּוּב לְאַתְרָהּ שׁוֹב לֹא תִּשׁוּב נִשְׁמָתוֹ לְמַקּוּמָה בְּשִׁלִּימוֹת כְּמַקּוּדָם.

אָמַר לִיה רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי יְהוּדָה, אִי הָכִי אִם כְּדַבְרִיךְ קֶשֶׁה, לְמָה כְּמָה מְסַאֲבִין אֵינוֹן דְּמַתְדַּפְּאן כְּמָה בְּנֵי אָדָם טַמְאִים יֵשׁ שְׁנִטְהֵרוּ מִעוֹנוֹתָם לְגַמְרֵי עַל יְדֵי תִּשׁוּבָה וְנִשְׁמַתָּם חוֹזְרָה אֵלֵיהֶם, אָמַר לִיה רַבִּי יְהוּדָה שְׁאֵנִי מְסַאֲבוּ אַחֲרָא שׁוֹנָה הוּא אִם נִטְמָא עַל יְדֵי חֲטָא אַחֵר, דְּלֹא יָכִיל לְמַעֲבֹד יְתִיר שְׁאֵין אוֹתָהּ הַטּוּמְאָה יִכּוּלָּה לְקַלְקֵל יוֹתֵר מְדִי, אָבֵל דָּא שְׁנִיָּא מְכַלָּא אֲבֵל חֲטָא הַכַּעַס מִשׁוֹנָה מְכַל הַחֲטָאִים, דְּכָל גּוּפָא סָאִיב מְגוֹ וּמְפַר שְׁכַל גּוּפוֹ נִטְמָא מִבְּפָנִים וּמִבְּחוּץ, וְנִפְשָׁא וְכָלָא מְסַאִיב וְנִפְשׁוֹ וְכָל כּוּלּוֹ נִטְמָא, וְשָׂאָר מְסַאֲבוּ דְּעֵלְמָא לָאוּ אִיהוּ אֵלָא גּוּפָא לְבַר בְּלַחוּדוּי אֲבֵל שְׁאָר טוּמְאוֹת שְׁבַעֲעוֹלָם, דִּהֵינּוּ אָדָם שְׁנִטְמָא עַל יְדֵי שְׁאָר עֲבִירוֹת, לֹא נִטְמָא אֵלָא גּוּפוֹ מִבְּחוּץ בְּלַבָּד, כִּי כְּשַׁעוֹלָה עַל לְבוֹ לַחֲטוֹא מִיד נִשְׁמָתוֹ בּוֹרַחַת מִמֶּנּוּ, נִמְצָא שְׁאֵין הַטּוּמְאָה שׁוֹרָה רַק עַל גּוּפוֹ, לָכֵן כְּשִׁיתְעוֹרֵר לַחוּזֹר בְּתִשׁוּבָה תַּחֲזוֹר נִשְׁמָתוֹ אֵלָיו בְּטַהֲרָה.

וּבְגִין כֵּן פְּתִיב וּבִשְׁבִיל זֶה כָּתוּב חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בָּאֵפוֹ מִטַּעַם דְּאַחֲלָהּ קְדוּשָׁה דְּמֵאֲרִיָּה בְּגִין אֵפוֹ לִפִּי שְׁהַחֲלִיף

קְדוּשָׁה דְּמֵאֲרִיָּה בְּגִין אָפוּ, דְּדָא אִיהוּ מְסֻאָבוּ דְּמִסְאִיב פִּלָּא, כִּי
בְמָה נִחְשָׁב הוּא, בְּמָה עֲבוּדָה זָרָה וְדַאי נִחְשָׁב אִיהוּ.

תָּא חֲזִי, הָאִי אִיהוּ רוּגְזָא דְּאִיהוּ עֲבוּדָה זָרָה סְטָרָא אַחְרָא כְּמָה
דְּאַמְרֵן, דְּבַעֲי בַר נָשׁ לְאַסְתְּמָרָא מְנִיָּה וּלְאַתְפָּרְשָׁא מְעַלּוֹי,
וְעַל דָּא כְּתִיב (שמות לז י) אֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא תַעֲשֶׂה לָּךְ, לָךְ בְּגִין
לְאַבְאָשָׁא גְרַמָּךְ, וּכְתִיב בְּתַרְיָה אֶת חֲגַ הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר, תִּשְׁמֹר
דָּא סְטָרָא דְּקְדוּשָׁה, דְּבַעֲי בַר נָשׁ לְנִטְרָא לִיָּה, וְלֹא יִחְלַף לִיָּה
בְּגִין סְטָרָא אַחְרָא, וְאִי יִחְלַף לִיָּה הָא אִיהוּ מְסֻאִיב, וְסֻאִיב לְכָל
מֵאן דְּקָרִיב בְּהִדְיָה.

מתוק מדבש

קדושת קונו בשביל כעסו, דְּדָא אִיהוּ מְסֻאָבוּ דְּמִסְאִיב פִּלָּא שְׁזֵהוּ טוּמְאָה
שְׁמַטְמָא אֶת הַכֵּל, כִּי "כְּמָה" נִחְשָׁב הוּא פִּירוּשׁוּ בְּמָה עֲבוּדָה זָרָה וְדַאי
נִחְשָׁב אִיהוּ הוּא נִחְשָׁב מִמֶּשׁ כְּמוֹ עֲבוּדָה זָרָה.

תָּא חֲזִי, הָאִי אִיהוּ רוּגְזָא דְּאִיהוּ עֲבוּדָה זָרָה סְטָרָא אַחְרָא כְּמָה
דְּאַמְרֵן בֵּא וְרֵאָה הַכֵּס הַזֶּה שְׁהוּא כְּעֲבוּדָה זָרָה וְסְטָרָא אַחְרָא כְּמוֹ
שְׁאִמְרָנוּ, דְּבַעֲי בַר נָשׁ לְאַסְתְּמָרָא מְנִיָּה וּלְאַתְפָּרְשָׁא מְעַלּוֹי צְרִיךְ הָאָדָם
לְהַשְׁמֵר מִמֶּנּוּ וּלְהַפְרִיד מִעֲלּוֹי, וְעַל דָּא כְּתִיב וְעַל זֶה כָּתוּב אֱלֹהֵי מִסְכָּה
לֹא תַעֲשֶׂה לָּךְ, לָךְ פִּירוּשׁוֹ בְּגִין לְאַבְאָשָׁא גְרַמָּךְ כְּדִי לְהִרְעֵי לַעֲצֻמְךָ,
וְהִינֵנוּ עַל יְדֵי חֲטָא הַכֵּס שְׁמַטְמָא אוֹתוֹ כֹּל כֵּךְ עַד שְׁנִחְשָׁב לַע"ז, וּכְתִיב
בְּתַרְיָה וּכְתוּב בַּפְּסוּק שְׁלֵאֲחֲרִי אֶת חֲגַ הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר דְּהִינּוּ תִשְׁמֹר דָּא
סְטָרָא דְּקְדוּשָׁה מִלַּת תִּשְׁמֹר רִמְזָתָהּ עַל צַד הַקְּדוּשָׁה שְׁהִיא נִשְׁמָתוֹ, דְּבַעֲי
בַר נָשׁ לְנִטְרָא לִיָּה וְלֹא יִחְלַף לִיָּה בְּגִין סְטָרָא אַחְרָא שְׁצִרִיךְ הָאָדָם
לְשַׁמְרָה מִחֲטָא הַכֵּס וְלֹא יִחְלִיף אוֹתָהּ בְּסְטָרָא אַחְרָא, וְאִי יִחְלַף לִיָּה הָא
אִיהוּ מְסֻאִיב וְסֻאִיב לְכָל מֵאן דְּקָרִיב בְּהִדְיָה וְאִי יִחְלִיף אוֹתָהּ הָרִי הוּא
נִטְמָא וּמִטְמָא לְכָל מִי שִׁיתְקַרֵּב אֵלָיו.

מאמר שורש הכעס בספירות הסט"א

דִּרְגָא קְדָמָא, אִיהוּ דִּרְגָא דְקָאִים בְּסִטְרָא דְהָאִי חֲשׂוּכָא, דָּא חֲשׂוּכָא סִלְקָא גּוּ טְמִירוּ דִתְנַנָּא דְאַשָּׁא, הָאִי פְלִיל בְּגוּוֹן תְּנַנָּא, וּבְגוּוֹן אֲשָׁא, וּבְגוּוֹן אוֹכְס, אֲלִין תִּלְת גּוּוֹנִין מִתְפָּרְשֵׁן לְכַמָּה סְטָרִין, לְאַתְעֵקְמָא בְּעֵקְמִי עֲלֵמָא.

גּוּוֹן תְּנַנָּא, הָאִי נִחְתָּא לְעֵלְמָא, וְאַעִּיל לְכַמָּה סְטָרִין, וְדָא

מתוק מדבש

"מאמר שורש הכעס בספירות הסט"א", יתבאר בו ענין כח הקליפה הנכנס בלב האדם להחטיאו בכעס ולהטותו מדרכי הקדושה רח"ל.

(מקור המאמר זוהר פרשת פקודי דף רמג ע"ה, ונציאורינו כך ט עמ' רעג - רעו)

כאן בא לפרש את פעולת שלש הספירות הראשונות של התפארת דקליפה, ואמר דִּרְגָא קְדָמָא מדרגה הראשונה של ספירות הסטרא אחרא, אִיהוּ דִּרְגָא דְקָאִים בְּסִטְרָא דְהָאִי חֲשׂוּכָא היא מדרגה העומדת בצד חשכות הקליפה, דָּא חֲשׂוּכָא סִלְקָא גּוּ טְמִירוּ דִתְנַנָּא דְאַשָּׁא מדרגת החושך הזה עולה ונכללת בתוך סתרו של עשן אש הבינה הכוללת את כל הג' [ספירות] ראשונות, ומפרש הָאִי פְלִיל בְּגוּוֹן תְּנַנָּא, וּבְגוּוֹן אֲשָׁא, וּבְגוּוֹן אוֹכְס הג' [ספירות] ראשונות כלולות בגוון עשן, ובגוון אש, ובגוון שחור, שהם ג' מיני פעולות והנהגות רעות שמפרשם לקמן, ואמר כִּי אֲלִין תִּלְת גּוּוֹנִין מִתְפָּרְשֵׁן לְכַמָּה סְטָרִין אלו הג' גוונים מתפשטים לכמה אופנים, כלומר שיוצאות מהם כמה מיני פעולות רעות עד אין תכלית, לְאַתְעֵקְמָא בְּעֵקְמִי עֲלֵמָא כדי להתעקם בעקומי העולם, כלומר כדי להוליך את בני אדם בדרכים עקלקלות, כִּי אלו הקליפות מביאות את בני אדם להנהגות עקומות להכשילם בחטאים כדי להענישם ולהמיתם.

ועתה מפרש את ג' גוונים הנזכרים, ואמר גּוּוֹן תְּנַנָּא הָאִי נִחְתָּא לְעֵלְמָא גוון העשן שהוא מצד החכמה דקליפה יורד לעולם, וְאַעִּיל לְכַמָּה

אֶת־פֶּשֶׁט בְּעֶלְמָא, וְאֶסְטִי לְרוּחִי בְּנִי נָשָׂא בְּרָגִיזוֹ לְאֶסְטָאָה
 אֶרְחִייהוּ, וְלֹא־תִתְקַפָּא בְּרוּגְזִייהוּ, וְעַל דָּא כְּתִיב (תהלים פא י) לֹא
 יִהְיֶה בָךְ אֵל זֶר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נָכָר, לֹא יִהְיֶה בָךְ אֵל זֶר,
 דָּא דְכוּרָא, וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נָכָר, דָּא נוֹקְבָא, הָאִי אִיהוּ
 רוּגְזָא דְשִׁלְטָא וְאִתְקַף בְּעֶלְמָא, וְעַל בְּגוּ בְּנִי נָשָׂא, וְאִתְקִיף
 לוֹן לְאַבְאָשָׁא [וכו'].

גוֹן אוֹפֵם, הָאִי גוּוֹנָא נַחְתָּא לְעֶלְמָא, וְנַחְתָּא לְאַתְמָנָאָה עַל כָּל
 פְּצִיעֵין וּמַחְיִין, וְתַפְסִיסוּ דְגוּפִין, וְצִלְיָבוּ וְחִנְיָקוּ, לְאַבְאָשָׁא

מתוק מדבש

סְטָרִין וּנְכַס בְּלָב בְּנֵי אָדָם לְהַחֲטִיאָם בְּכַמָּה אוּפְנִים, וְדָא אֶת־פֶּשֶׁט בְּעֶלְמָא
 וְאֶסְטִי לְרוּחִי בְּנִי נָשָׂא בְּרָגִיזוֹ וְזֶה הָעֶשֶׂן מִתְפַּשֵּׁט בְּעוֹלָם וּמִסְטָה וּמִטָּה אֵת
 רוּחַ בְּנֵי אָדָם וּמַעוֹרָרִים וּמִבְּיָאִים לְרוּגְזוֹ וְכַעַס, לְאֶסְטָאָה אֶרְחִייהוּ כְּדִי לְהַסְטוֹת
 וּלְהַטּוֹת אֵת דְּרַכָּם מִהַקְדוּשָׁה, וְלֹא־תִתְקַפָּא בְּרוּגְזִייהוּ וּלְחַזְקָם בְּמַדַּת הַכַּעַס
 וְהָרוּגוֹ, וְעַל דָּא כְּתִיב וְעַל זֶה נֹאמַר לֹא יִהְיֶה בָךְ אֵל זֶר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה
 לְאֵל נָכָר, וּמִפְּרֹשׁ לֹא יִהְיֶה בָךְ אֵל זֶר, דָּא דְכוּרָא זֶה הַזִּכָּר דְּקִלְפָּה,
 וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נָכָר, דָּא נוֹקְבָא זֶה הִיא הַנוֹקְבָא דְּקִלְפָּה, כִּי אִי אִפְשָׁר
 לְפַעּוּלוֹת אֱלֹו לְרַדַּת לְמִטָּה אֱלֹא עַל יְדֵי שִׁיתוּף הַזִּכָּר וְהַנְקְבָה, וְכַשָּׁאֲדָם מִתְגַּבֵּר
 עַל הַיֵּצֶר הָרַע וּמִגְרָשׁוֹ מִמֶּנּוּ, עַל יְדֵי זֶה הוּא מִפְּרִיד בֵּין הַזִּכָּר וְנִקְבָה דְּקִלְפָּה,
 וְאִם שׁוֹמֵעַ לִיצְרוֹ הָרַע גּוֹרֵם יִחּוּד בִּינֵיהֶם, הָאִי אִיהוּ רוּגְזָא דְשִׁלְטָא וְאִתְקַף
 בְּעֶלְמָא זֶה הַנוֹקְבָא דְּקִלְפָּה הִיא עֵיקַר הַמִּבְּיָאָה לְיָדֵי כַּעַס וְרוּגְזוֹ הַשּׁוֹלֵט וּמִתְחַזֵּק
 בְּעוֹלָם, וְעַל בְּגוּ בְּנִי נָשָׂא וְאִתְקִיף לוֹן לְאַבְאָשָׁא וּנְכַס בְּתוֹךְ בְּנֵי אָדָם
 וּמַחְזֵק אוֹתָם לְהָרַע לְאַחֲרֵים, דִּהְיִינוּ לְנִקְוָם וּלְנִטּוֹר [וכו'].

גוֹן אוֹפֵם גּוֹן שְׁחוּר הוּא מִצַּד הָרַעַת דְּקִלְפָּה, הָאִי גוּוֹנָא נַחְתָּא לְעֶלְמָא
 זֶה הַגּוֹן יוֹרֵד לְעוֹלָם, וְנַחְתָּא לְאַתְמָנָאָה עַל כָּל פְּצִיעֵין וּמַחְיִין וְיוֹרֵד
 לְהַתְמַנּוֹת עַל כָּל מָה שְׁפּוֹצְעִים וּמַכִּים בְּנֵי אָדָם זֶה אֵת זֶה בְּכַעַס, וְתַפְסִיסוּ
 דְּגוּפִין וְעַל אֱלֹו שְׁגוֹרִמִּים לְאַסוֹר אֵת בְּנֵי אָדָם בְּבֵית הָאֲסוּרִים, וְצִלְיָבוּ וְחִנְיָקוּ

תְּדִיר לְבָנִי נָשָׂא, אֵלֶּיךָ תֵּלֶת גְּוֹנִינִים מִתְּפָרֶשֶׁן לְכֻמָּה סָטְרִין דְּעִלְמָא,
וְאִתְּפָשְׁטֵן גּוֹ בְּנֵי עִלְמָא.

גְּוֹן תִּנָּא נִחְתָּא בְּעִלְמָא, וְהָאִי אִיהוּ גְּוֹן קְדָמָא, דְּנִפְקָא מִגּוֹ
נְקוּדָה דְּשָׁקִיעַ מִהֶהוּא צֶל דְּקָאֻמְרִין, דְּאִיהוּ סַמָּא"ל דְּקָא
רְכִיב עַל גְּמֵל כְּמָה דְּאִתְּמַר, וְהָאִי גְּוֹן תִּנָּא אֶקְרִי קַצְפִּיא"ל
רְבִרְבָּא, וְהָאִי אִיהוּ רוּגְזָא דְּבָנִי נָשָׂא, דְּאִתְּקִיפּוּ לְפָא בְּרוּגְזָא.

תַּחֲתוֹת הָאִי, מִמֶּנּוּ אֶלְף וְשִׁית מֵאָה מִמֶּנּוּ חֲבִילִין, דְּאִינֻן רוּגְזָא

מתוך מדרש

ועל אלו המביאים את בני אדם להיות נתלים ונחנקים, לֹא־בָאָשָׁא תְּדִיר לְבָנִי
נָשָׂא ולהרע תמיד לבני אדם. ומוסיף ואומר כי אֵלֶּיךָ תֵּלֶת גְּוֹנִינִים מִתְּפָרֶשֶׁן
לְכֻמָּה סָטְרִין דְּעִלְמָא אלו הג' גוונים מתפשטים לכמה מיני אופנים בעולם,
כי ישחנו לכמה אלפי מינים וענינים שונים, וְאִתְּפָשְׁטֵן גּוֹ בְּנֵי עִלְמָא ומתפשטים
בתוך פנימיות לב בני העולם להחטיאם בכל מיני אופנים.

וחזור ומפרש את גוון הראשון, ואומר כי גְּוֹן תִּנָּא נִחְתָּא בְּעִלְמָא גוון
העשן היורד ומתפשט בעולם, וְהָאִי אִיהוּ גְּוֹן קְדָמָא וזהו גוון
הראשון כי הוא מצד החכמה דקליפה, דְּנִפְקָא מִגּוֹ נְקוּדָה דְּשָׁקִיעַ מִהֶהוּא
צֶל דְּקָאֻמְרִין שיוצא מתוך הנקודה השקועה בצל ההוא שאמרנו שהוא הזכר
דקליפה, דְּאִיהוּ סַמָּא"ל דְּקָא רְכִיב עַל גְּמֵל כְּמָה דְּאִתְּמַר שהוא הס"מ
הרוכב על הגמל כמו שלמדנו, וְהָאִי גְּוֹן תִּנָּא אֶקְרִי קַצְפִּיא"ל רְבִרְבָּא
וגוון עשן זה נקרא קצפיא"ל השר, וְהָאִי אִיהוּ רוּגְזָא דְּבָנִי נָשָׂא וזה הוא
המביא את בני אדם לכעס, דְּאִתְּקִיפּוּ לְפָא בְּרוּגְזָא שמחזקים את לבם בכעסם
בבחי' נוח לכעוס וקשה לרצות, ולכן נקרא בשם זה על שם קצף א"ל, כלומר
שמביא בני אדם לכעס קשה וחזק.

תַּחֲתוֹת הָאִי תחת זה המשחית, מִמֶּנּוּ אֶלְף וְשִׁית מֵאָה מִמֶּנּוּ חֲבִילִין
ממונים אלף ושש מאות חבורות ומחנות של מלאכי חבלה הממונים

דְּגוּפִיּוּהוּ דְּבִנֵּי נָשָׁא, בְּגִין דְּאִית רוּגְזָא דְּשִׁלְטָא בְּעִלְמָא לְמַעַבְד
 דִּינָא, אָבֵל הָאִי סִטְרָא אִיהוּ רוּגְזָא דְּשִׁלְטָא וְעָאֵל בְּגוּפִיּוּהוּ דְּבִנֵּי
 נָשָׁא דְּאִתְרִגְזוּ בְּהָאִי רוּגְזָא, וְהָאִי רוּגְזָא אִיהוּ יְסוּדָא דְּכָל שָׂאֵר
 גְּוֹנֵי, לְמַעַבְד בְּהוּ בְּנִינָא לְאַבְאָשָׁא, בְּגִין דְּהָאִי תְנַנָּא נְפָקָא מְגו
 רוּגְזָא דְּאָשָׁא עֲלָאָה דְּמִלְהָטָא, וְהָאִי אִיהוּ קְדָמָאָה לְהָהוּא אָשָׁא.
 אַרְבַּעָה רוּגְזִין מִתְפָּרְשָׁאן מִהָהוּא רוּגְזָא, רוּגְזָא קְדָמָאָה אַקְרִי

מתוך מדרש

לעורר לבני אדם לכעס פתאום, (מספר זה הוא כנגד ה"ג שהם סוד ה"פ ט"ך דינים שעולה
 אלף וטש מאות, וסימן כשך ממנו המלך, הרמ"ו), דְּאִינוּן רוּגְזָא דְּגוּפִיּוּהוּ דְּבִנֵּי נָשָׁא
 שְׁהֵם מְבִיאִים לְכַעַס הַנִּיכָר בְּגוּפִיהֶם שֶׁל בְּנֵי אָדָם, בְּגִין דְּאִית רוּגְזָא דְּשִׁלְטָא
 בְּעִלְמָא לְמַעַבְד דִּינָא לְפִי שֵׁיש רוּגְזוּ וְכַעַס הַשּׁוֹלֵט בְּעוֹלָם לַעֲשׂוֹת מִיד דִּין
 בַּחֲבֵרוֹ, אָבֵל הָאִי סִטְרָא אִיהוּ רוּגְזָא דְּשִׁלְטָא וְעָאֵל בְּגוּפִיּוּהוּ דְּבִנֵּי
 נָשָׁא אֲבָל צַד הַזֶּה הוּא רוּגְזוּ וְכַעַס הַשּׁוֹלֵט וְנִכְנָס בְּפִנְיּוּת גּוּפֵי בְנֵי אָדָם,
 כְּלוּמַר שֶׁהוּא מַעֲלִים אֶת כַּעֲסוֹ וְחוֹשֵׁב מַחֲשָׁבוֹת אֵיךְ לִשְׁלֹם רַע לַחֲבֵרוֹ, דְּאִתְרִגְזוּ
 בְּהָאִי רוּגְזָא שְׁנִרְגָזִים בְּקִרְבָּם בְּכַעַס הַהוּא, וְהָאִי רוּגְזָא אִיהוּ יְסוּדָא דְּכָל
 שָׂאֵר גְּוֹנֵי וְזֶה הַרוּגְזוּ הוּא הַיְסוּד שֶׁל שָׂאֵר כָּל מִינֵי כַעַס, לְמַעַבְד בְּהוּ בְּנִינָא
 לְאַבְאָשָׁא לַעֲשׂוֹת בָּהֶם בְּנִין לַהֲרַע לַחֲבֵרוֹ, בְּגִין דְּהָאִי תְנַנָּא נְפָקָא מְגו
 רוּגְזָא דְּאָשָׁא עֲלָאָה דְּמִלְהָטָא לְפִי שַׁעֲשֵׁן הַחֲכָמָה הַזֶּה יוֹצֵא מִתּוֹךְ הַרוּגְזוּ
 שֶׁל אֵשׁ הַעֲלִיוֹנָה שֶׁל הַבֵּינָה דְּקִלִּיפָה הַלוּהֻטָּה, וְהָאִי אִיהוּ קְדָמָאָה לְהָהוּא
 אָשָׁא וְזֶה הוּא הָרָאשׁוֹן לַאֲשֵׁר הִיא, וּמִפְּנֵי קִרְבָּתוֹ אֵלֶיהָ לֹא יִשְׁתַּנָּה פַּעֲלוּתָהּ
 עֲדִיין מְשׁוֹרְשָׁה, וּמִפְּנֵי מִיעוּט פַּעֲלוּתָהּ בִּנְגֻלָּה נַעֲשִׂית לְבִנֵי אָדָם כְּהִיתֵר, עַד
 שֶׁכַּמְעַט מִי שְׁאִינוּ כּוֹעֵס נֹרָא שְׁאִינוּ מִין אֲנוּשִׁי, אֲמֵנָם מִי שֶׁנֹּזֶהֶר מִן הָרָאשׁוֹנָה
 לֹא יִכְנָס בִּשְׁנִיָּה וְלֹא בִשְׁלִישִׁית.

אַרְבַּעָה רוּגְזִין מִתְפָּרְשָׁאן מִהָהוּא רוּגְזָא אַרְבַּעָה מִינֵי רוּגְזִין וְכַעֲסוֹת,
 כְּלוּמַר ד' מְלָאכִי חֲבֵלָה הַמְמוּנִים לַעֲזוֹר עַל ד' מִינֵי כַעַס מִתְחַלְקִים
 מְרוּגְזוּ הַהוּא, רוּגְזָא קְדָמָאָה אַקְרִי רִגְזוּ מְלָאכִי הַמְמוּנָה עַל מִין הָרָאשׁוֹן שֶׁל

רָגַז, וְדָא אִיהוּ דְאַרְגִּיז לְבִייהוּ דְבִנֵּי נָשָׂא, וְדָא אִיהוּ דְנַחְתָּא וְאַזְלָא וְסִטְיָא לְבִנֵּי נָשָׂא, וְאַתְרַגִּיזוּ בְרוּגְזִייהוּ, וְדָא אִיהוּ דְאַמְשִׁיף מַחְבֵּלָא עַל עֲלָמָא, (וְעַל דָּא כְּתִיב (מִנְקוּן ג' ב') בְּרָגַז רַחֵם תִּזְכּוּר).

מאמר כעס המעורר לשנאת חִינֵם

רוּגְזָא תְנִינָא, הָאִי אִיהוּ נַחְתָּא לְעֲלָמָא, וְשָׂאט וְאַתְפֹּשֵׁט לְכָל סִטְרִין, וְהָאִי אֶקְרִי שְׁנָאָה, וְהָאִי נַחְתָּא וְעָאל בְּבִנֵּי נָשָׂא,

מתוק מדבש

כעס הוא נקרא רוגז, וְדָא אִיהוּ דְאַרְגִּיז לְבִייהוּ דְבִנֵּי נָשָׂא וזהו המעורר לבות בני אדם לכעוס, ונראה כאילו אינם כועסים אלא מטבעם, שאומרים שראוי לכעוס ולהקפיד על העוולה שנעשה להם, וְדָא אִיהוּ דְנַחְתָּא וְאַזְלָא וְסִטְיָא לְבִנֵּי נָשָׂא אבל זהו היורד והולך ומטה ומסית את בני אדם, וְאַתְרַגִּיזוּ בְרוּגְזִייהוּ ונרגזים בכעסם, וְדָא אִיהוּ דְאַמְשִׁיף מַחְבֵּלָא עַל עֲלָמָא וזהו הממשיך את מלאך המחבל ומשחית את העולם, וְעַל דָּא כְּתִיב ועל זה נאמר בְּרָגַז כשמתעורר מלאך המשחית, אז רַחֵם תִּזְכּוּר כדי לבטל כחו מלחבל ולהשחית.

"מאמר כעס המעורר לשנאת חִינֵם", בו יבואר ענין הכעס שאדם נוטרו בלבו שלא ירגישו בו הבריות וזהו האופן הקשה שבכל מיני הכעס.

(מקור המאמר זוהר פרשת פקודי דף רמג ע"ב-ע"ג, וצילאוניו כרך ט עמ' רעו-רעז)

רוּגְזָא תְנִינָא מלאך הממונה לעורר על מין השני של כעס, הָאִי אִיהוּ נַחְתָּא לְעֲלָמָא זה הוא היורד לעולם, וְשָׂאט וְאַתְפֹּשֵׁט לְכָל סִטְרִין ומשוטט ומתפשט לכל הצדדים, וְהָאִי אֶקְרִי שְׁנָאָה וזה נקרא שנאה, שמעורר את בני אדם לשנאת חנם, וְהָאִי נַחְתָּא וְעָאל בְּבִנֵּי נָשָׂא וזה יורד ונכנס בלב בני אדם,

וְהָאֵי פִּיּוֹן דְּעָאֵל אַקְרִי מְחַבְּלָא שְׁתִּיקָא, וְהָאֵי אִיהוּ רִגְזָא דְשְׁתִּיק, וְהָאֵי אִיהוּ דְאַשְׁתַּתֵּף בְּהָהוּא אַתֵּר דְּנוּקְבָא, וְהָאֵי אִיהוּ רִוְגְזָא דְשְׁתִּיקָה דְקִימָא בְּעִקְמֹו, הָאֵי קְשִׁיא מְפֻלְהוּ, בְּגִין דְּאִיהוּ פְּגֻוֹנָא דְחֻוּיָא דְשְׁתִּיק תְּדִיר וְקֻטִּיל לְבָתֵּר.

רִוְגְזָא תְּלִיתָאָה, הֵהוּא אִיהוּ רִוְגְזָא בְּהַפּוּכָא מְקַדְמָאָה, דְּאַזְלָא וְאַתְקֵף וְלֹא שְׁתִּיק, אֲלֵא אֲתַגְלִי הֵהוּא רִוְגְזָא, וְכָל מָה דְּאַתְגְּלִי הָכִי אַתְבֵּר, כָּל מָה דְּאַתְגְּלִי וְלֹא שְׁתִּיק הָכִי אַתְבֵּר, וְהָכִי אַקְרִי רִוְגְזָא תְּבִירָא.

מתוך מדבש

וְהָאֵי פִּיּוֹן דְּעָאֵל אַקְרִי מְחַבְּלָא שְׁתִּיקָא וְזֶה כִּיּוֹן שִׁנְכַסְנָא בְּלֵב הָאָדָם נִקְרָא מְחַבֵּל הַשּׁוֹתֵק, שְׁאִינוּ מְגַלָּה כַּעַסוֹ אִלָּא עֲבַרְתּוֹ שְׁמֵרָה נֶצַח, וּמִזִּיק לַחֲבֵרוֹ בַּעַת מִצּוֹא, (דף רמג ע"ב) וְהָאֵי אִיהוּ רִגְזָא דְשְׁתִּיק וְזֶהוּ רִגְזוֹן הַשּׁוֹתֵק, וְהָאֵי אִיהוּ דְאַשְׁתַּתֵּף בְּהָהוּא אַתֵּר דְּנוּקְבָא וְזֶהוּ הַמִּשְׁתַּתֵּף וּמִתְחַבֵּר בַּמָּקוֹם הֵהוּא שֶׁל הַנוּקְבָא, כְּלוֹמֵר שְׁגוּרָם יַחֲדוֹ תַּפְאֶרֶת וּמַלְכוּת דְּקִלִּיפָה, וְהָאֵי אִיהוּ רִוְגְזָא דְשְׁתִּיקָה דְקִימָא בְּעִקְמֹו וְזֶהוּ כַּעַס הַשּׁוֹתֵק שְׁעוּמָד וְכֹא בַּעֲקֻמִּיּוֹת שֶׁלֹּא יִרְגִּישׁוּ בְּנֵי אָדָם שְׁבֹא לַהֲזִיק, לִכֵּן הָאֵי קְשִׁיא מְפֻלְהוּ זֶה הַכַּעַס הוּא קְשָׁה מְכּוּלָם, בְּגִין דְּאִיהוּ פְּגֻוֹנָא דְחֻוּיָא דְשְׁתִּיק תְּדִיר וְקֻטִּיל לְבָתֵּר לִפִּי שֶׁהוּא כַּעֲיִן הַנַּחֵשׁ הַשּׁוֹתֵק תָּמִיד וּבִסּוּף הוּא הוֹרֵג, לִכֵּן כַּעַס כֹּזֵה גּוֹרֵם יַחֲדוֹ תַּפְאֶרֶת וּמַלְכוּת דְּקִלִּיפָה.

רִוְגְזָא תְּלִיתָאָה הַמֵּלֶאךֶה הַמְּמוֹנָה לַעֲזוֹר עַל מִין הַשְּׁלִישִׁי שֶׁל כַּעַס, הֵהוּא אִיהוּ רִוְגְזָא בְּהַפּוּכָא מְקַדְמָאָה וְזֶהוּ כַּעַס בְּהִיפֵךְ מִכַּעַס הָרֵאשׁוֹן, דְּאַזְלָא וְאַתְקֵף וְלֹא שְׁתִּיק שֶׁהוּא הוֹלֵךְ וּמִתְחַזֵּק וְאִינוּ שׁוֹתֵק, אֲלֵא אֲתַגְלִי הֵהוּא רִוְגְזָא אִלָּא מִתְגַּלָּה כַּעַס הֵהוּא, וְכָל מָה דְּאַתְגְּלִי הָכִי אַתְבֵּר וְכָל מָה שֶׁמִּתְגַּלָּה יוֹתֵר כֵּךְ הוּא נִשְׁבֵּר יוֹתֵר, דִּהֵיינו כָּל מָה דְּאַתְגְּלִי וְלֹא שְׁתִּיק הָכִי אַתְבֵּר כָּל מָה שֶׁמִּתְגַּלָּה סִיבַת כַּעַסוֹ וְאִינוּ שׁוֹתֵק כֵּךְ נִשְׁבֵּר וְנַחֲלֵשׁ כַּעַסוֹ, וְהָכִי אַקְרִי רִוְגְזָא תְּבִירָא וְכֵן הוּא נִקְרָא כַּעַס הַשְּׁבוּר, וַיֵּשׁ בְּנֵי אָדָם שְׁחוּשְׁבִים הִנְהַגָה זֹאת לַמַּעֲלָה כִּאִילוֹ הֵם נֹחִים לְרִצּוֹת, אֲבָל בְּאַמֶּת מִדָּה זֹאת הִיא דֶּרֶךְ אוֹתָהּ הַקִּלִּיפָה שֶׁמִּתְגַּלִּית וְנַחֲלֵשׁ.

רוגזא רביעא, שירותא תקיף סופא תביר, ועל דא האי איהו
 רוגזא דמהפכא מן קדמייתא, בגין כך האי איהו סטרא
 תבירא מפלהו, ועל דא, פלא איהו בדרגא קדמא.

מאמר הקרבן לסטרא אחרא

עילא מאלין אית חד ממנא ספסיריט"א שמייה, וכמה גרדיני
 נימוסין והאי ממנא דעלייהו נטלי אינון מלין בישין,

מתוך מדבש

רוגזא רביעא המלאך הממונה לעורר על מין הרביעי של כעס, שירותא
 תקיף סופא תביר בתחילה הוא מתחיל בכעס חזק אבל בסופו הוא
 נשבר, כי מתחיל להחלש ולהשקט מצד עצמו עד שנשבר לגמרי, ועל דא האי
 איהו רוגזא דמהפכא מן קדמייתא ועל כן כעס הזה הוא הפוך מן כעס
 הקודם, בגין כך האי איהו סטרא תבירא מפלהו בשביל זה מין כעס זה
 הוא שבור מכולם, ועל דא פלא איהו בדרגא קדמא ועל כן הכל הוא
 במדרגה הראשונה של השלש ראשונות דקליפה.

"מאמר הקרבן לסטרא אחרא", בו יתבאר שכל צד רוגז וכעס הוא מצד
 הטומאה, והזורק משהו בכעסו לוקחים הממונים מהסט"א את הכח הרוחני
 שבדבר ומעלים זאת, להטומאה, ומכרזים זהו הקרבן של איש פלוני,
 והקול נשמע בכל הרקיעים.

(מקור המאמר זוהר פרשת פקודי דף רסג ע"ז צהיכלות דס"א, וצדאורינו כן ט עמ' תקלג - תקלד)

עילא מאלין אית חד ממנא ספסיריט"א שמייה למעלה מכל אלו הממונים
 (בהיכלות הסטרא אחרא) יש ממונה אחד שכן שמו, וכמה גרדיני
 נימוסין והאי ממנא דעלייהו וכמה מלאכים בעלי דינים עם זה הממונה
 שעליהם, נטלי אינון מלין בישין לוקחים לאותם הדבורים הרעים שהוציא

וְהָכִי נָמִי נָטְלִי כָּל אֱלִין מְלִין דְּזָרִיק בְּרַ נֶשׁ בִּידוּי כִּד רוּגְזָא
 שְׂרִיא עֲלוּי, דְּהָא פְּדִין הָאִי מִמְּנָא סְפִסִּירִיט"א נְקִיט הָאִי מְלָה
 דְּזָרִיק בְּרַ נֶשׁ בְּרוּגְזָה, וְסָלִיק וְאָמַר, דָּא הוּא קְרַבְנָא דְּפִלְגְנָא,
 דְּקָרִיב לְסִטְרָא דִּילָן.

בְּגִין דְּכָל סִטְרָא דְּנִיחָא אִיהוּ מִסְטְרָא דִּימִינָא, וּמִסְטְרָא
 דְּמַהִימְנוּתָא, וְכָל סִטְרָא דְּרוּגְזָא אִיהוּ מִסְטְרָא אַחְרָא
 בִּישָׂא סִטְרָא מְסַאבָּא, וְעַל דָּא, מֵאֵן דְּאַשְׁדִּי מִן יְדוּי מְדִי
 בְּרוּגְזָא, כָּל אֱלִין נָטְלִין לָהּ לְהָאִי מְלָה דְּאַזְדְּרִיק, וְסָלְקִי לָהּ

מתוך מדבש

הָאָדָם מִפִּיּו, וְהָכִי נָמִי נָטְלִי כָּל אֱלִין מְלִין דְּזָרִיק בְּרַ נֶשׁ בִּידוּי, כִּד
 רוּגְזָא שְׂרִיא עֲלוּי וּכְמוּ כֵּן הֵם לּוֹקָחִים כָּל אוֹתָם הַדְּבָרִים שׁוֹרֵק הָאָדָם בִּידוּי,
 כְּשֶׁהַכֶּעָס שֶׁרָה עָלָיו, דְּהָא פְּדִין הָאִי מִמְּנָא סְפִסִּירִיט"א נְקִיט הָאִי מְלָה
 דְּזָרִיק בְּרַ נֶשׁ בְּרוּגְזָה כִּי אִזּוּ מְמוּנָה הִזָּה לּוֹקַח אוֹתוֹ הַדְּבָר שׁוֹרֵק הָאָדָם
 בְּכַעֲסוֹ, וְסָלִיק וְאָמַר וְעוֹלָה לְמַעְלָה מִחוּץ לְהִיכְלוֹת הַקְּדוּשָׁה, וְאוֹמֵר דָּא הוּא
 קְרַבְנָא דְּפִלְגְנָא דְּקָרִיב לְסִטְרָא דִּילָן זֶה הוּא קְרַבֵּן שֶׁל אִישׁ פְּלוּנִי שֶׁהִקְרִיב
 לְצַד שְׁלוֹנוֹ.

בְּגִין דְּכָל סִטְרָא דְּנִיחָא אִיהוּ מִסְטְרָא דִּימִינָא וּמִסְטְרָא דְּמַהִימְנוּתָא
 לְפִי שְׂכָל צַד שֶׁל נַחַת הוּא מִצַּד הַיָּמִין וּמִצַּד הָאִמּוּנָה וְהַקְּדוּשָׁה, וְכָל
 סִטְרָא דְּרוּגְזָא אִיהוּ מִסְטְרָא אַחְרָא בִּישָׂא סִטְרָא מְסַאבָּא וְכָל צַד רוּגְזָא
 וּכְעָס הוּא מִצַּד הָאֲחֵר הָרַע צַד הַטּוֹמָאָה, וְעַל דָּא מֵאֵן דְּאַשְׁדִּי מִן יְדוּי
 מְדִי בְּרוּגְזָא וְעַל כֵּן כָּל מִי שׁוֹרֵק מִיָּדוּי אִיזָה דְּבַר בְּכַעֲסוֹ, אִזּוּ כָּל אֱלִין
 נָטְלִין לָהּ לְהָאִי מְלָה דְּאַזְדְּרִיק כָּל אֵלּוּ הַמְּמוּנִים שֶׁמִּצַּד הַסִּטְרָא אַחְרָא
 לּוֹקָחִים לְאוֹתוֹ הַדְּבָר שֶׁנּוֹרֵק בְּכַעֲסוֹ, וְסָלְקִי לָהּ לְעִילָא וּמַעֲלִים אֶת כַּח הָרוּחַנִי

לְעִילָא, וְאַתְקָרִיב לְהָהוּא סֵטְרָא, וְאָמְרִי דָא (p' פּוֹלְחָנָא דְקָרְבָנָא)
קָרְבָנָא דְפִלְגִינָא.

וְכַרְוִזָא קֶאֱרִי בְכָל אֵינֹזֶן רְקִיעִין, וְאָמַר ווִי לְפִלְגִינָא דְאֶסְטִי בְתַר
אַל זֶר, וּפְלַח לְאַל אַחֵר. וְכַרְוִזָא קֶאֱרִי זְמָנָא תְּנִינָא,
וְאָמַר (סוֹשֶׁע 1 יג) אִוִי לָהֶם פִּי נִדְדוּ מִמְּנִי וְגו'.

זְפָאָה אִיהוּ בֵּר נֶשׁ דְּאֶסְתֵּמַר מֵאַרְחֻזִי, וְלֹא יֶסְטִי לִימִינָא
וְלִשְׁמָאלָא, וְלֹא יִנְפּוֹל בְּגוּ בִּירָא עֲמִיקָא דְלֹא יָכִיל
לְסַלְקָא מִנִּיהָ.

מתוק מדבש

שבו למעלה, וְאַתְקָרִיב לְהָהוּא סֵטְרָא וְנִקְרַב לַהֲסֵטְרָא אַחֲרָא, וְאָמְרִי, דָא
קָרְבָנָא דְפִלְגִינָא וְאֹמְרִים, זֶהוּ הַקֶּרֶבֶן שֶׁל אִישׁ פְּלוֹנִי.

וְאִזּוּ וְכַרְוִזָא קֶאֱרִי בְכָל אֵינֹזֶן רְקִיעִין וְהַמְכַרִּיז קוֹרָא וּמְכַרִּיז בְּכָל הַרְקִיעִים,
וְאָמַר, ווִי לְפִלְגִינָא דְאֶסְטִי בְתַר אַל זֶר וּפְלַח לְאַל אַחֵר וְאֹמַר,
אִוִי לַאִישׁ פְּלוֹנִי שׁוֹנָה אַחֲרֵי אַל זֶר וְעַבְדֵּי לַאִל אַחֵר, וְכַרְוִזָא קֶאֱרִי זְמָנָא
תְּנִינָא וְהַמְכַרִּיז קוֹרָא וּמְכַרִּיז פַּעַם שְ�נִיָּה, וְאָמַר, אִוִי לָהֶם פִּי נִדְדוּ מִמְּנִי
וְגו' פִּי שֶׁנִּדְדוּ לִלְכַּת מֵהַקֶּבֶה."

זְפָאָה אִיהוּ בֵּר נֶשׁ דְּאֶסְתֵּמַר מֵאַרְחֻזִי אֲשֶׁרִי הוּא הָאָדָם שְׁשׁוּמֵר עֲצֻמוֹ
מִדְּרָכֵיו שֶׁל הַסֵּטְרָא אַחֲרָא, וְלֹא יֶסְטִי לִימִינָא וְלִשְׁמָאלָא וְלֹא יִטֵּה
עֲצֻמוֹ לֹא לִימִין וְלֹא לִשְׁמָאל, וְלֹא יִנְפּוֹל בְּגוּ בִּירָא עֲמִיקָא, דְלֹא יָכִיל
לְסַלְקָא מִנִּיהָ כְּדֵי שֶׁלֹּא יִפּוֹל לְבוֹר הַעֲמוּק שֶׁל הַגִּיּוֹהֵם, שְׁאִינוּ יִכּוֹל לַעֲלוֹת
מִמֶּנּוּ, הַקֶּבֶה"ה יִשְׁמְרֵנוּ מִכָּל חֲטָא וְעוֹן שֶׁלֹּא נִצְטָרֵךְ חַ"ו לַעֲבוֹר בְּכָל אֵלּוּ
הַיִּכְלוֹת הַטְּמָאִים.

מאמר הדיבורים היוצאים בשעת הכעס

בְּגִוּוֹנָא דָּא אֲנוּן רְשָׁעִים, דְּנִפְקוּ מֵאַרְחָא מִתְתַּקְנָא וְאִזְלִי כְּרִוֵּי חֲמָרָא
 בְּלֹא תְקוּנָא, דְּנִפְקֵי מֵאוּרַח מִיֶּשֶׁר לְאוּרַח עֲקִים, מֵאִי טַעְמָא
 בְּגִין כִּי הִשְׁקֵט לֹא יוֹכֵל, דִּהָא עֲקִימוּ דְאַרְחֵיהּ גָּרִים לֹון לְמַהֲךְ
 בְּלֹא תְקוּנָא וּבְלֹא שְׂכִיכּוֹ, וְלֹא עוֹד אֱלָא דְכָל רוּגְזָא דִידְהוּ בְּשַׁעְתָּא
 דְּאִמְרֵי מְלָה מְפּוֹמִיָּהּ, הֵהוּא מְלָה רַפֵּשׁ וְטִיט, כְּלָהּ מִפְּקֵי טְנוּפָא
 וְגִיעוּלָא מְפּוֹמִיָּהּ לְכַר, עַד דְּמִסְתַּאֲבִי וּמִסְאֲבִי לֹון.

מתוך מדבש

"מאמר הדיבורים היוצאים בשעת הכעס", בו יבואר שהאדם היוצא
 מדרך הישר נחשב כמו שיכור בלא דעת, ומתרחק מהקדושה וגורם לאבד
 שלות נפשו ושליוּתו על דיבוריו החמורים שמוציא בשעת כעסו רח"ל.

(מקור המאמר צוהר פרשת נח דף ע"ג-ע"ד, וצנזאוריו כך 3 עמ' קעו)

בְּגִוּוֹנָא דָּא אֲנוּן רְשָׁעִים דְּנִפְקוּ מֵאַרְחָא מִתְתַּקְנָא, וְאִזְלִי כְּרִוֵּי חֲמָרָא
 בְּלֹא תְקוּנָא כַּעֲיִן זֶה [השיכור שאינו מיושב בדעתו] הֵם הַרְשָׁעִים
 שִׁיצְאוּ מִדֶּרֶךְ הַמְתוֹקֶנֶת וְהִלְכוּ בְּלֹא דַעַת כְּמִי שֶׁנִּשְׁתַּכֵּר מִיֵּין שֶׁהוֹלֵךְ בְּלֹא סֹדֶר,
 דְּנִפְקֵי מֵאוּרַח מִיֶּשֶׁר לְאוּרַח עֲקִים שִׁיצְאוּ מִדֶּרֶךְ הַיִּשְׁרָה וְהַקְדוּשָׁה לְדֶרֶךְ
 מַעֲוֹקֶמֶת שֶׁל הַסְטֵרָא אַחֲרָא, מֵאִי טַעְמָא יִצְאוּ מִהַקְדוּשָׁה בְּגִין כִּי הִשְׁקֵט
 לֹא יוֹכֵל פִּירוּשׁ דִּהָא עֲקִימוּ דְאַרְחֵיהּ גָּרִים לֹון לְמַהֲךְ בְּלֹא תְקוּנָא
 וּבְלֹא שְׂכִיכּוֹ כִּי דִרְכָם הַמַּעֲוֹקֶמֶת בְּכַחֲנִת עֲבִירָה גּוֹרֶרֶת עֲבִירָה, גְּרָמָה לָהֶם
 לִלְכֹּת בְּלֹא תִיקוּן וּבְלֹא הַשְׁקֵט, וְלֹא עוֹד, אֱלָא דְכָל רוּגְזָא דִידְהוּ בְּשַׁעְתָּא
 דְּאִמְרֵי מְלָה מְפּוֹמִיָּהּ וְלֹא עוֹד אִלָּא הַרְשָׁעִים כֹּל כַּעֲס מוֹצִיאִים בְּשַׁעֲה
 שְׁאוּמְרִים דְּבוּרִים מִפִּיהֶם, הֵהוּא מְלָה הַדְּבוּר שְׁאוּמְרִים הוּא רַפֵּשׁ וְטִיט
 פִּירוּשׁ כְּלָהּ מִפְּקֵי טְנוּפָא וְגִיעוּלָא מְפּוֹמִיָּהּ לְכַר כּוֹלֵם מוֹצִיאִים טְנוּף
 וְגִיעוּל וּדְבָרֵי כִפִּירָה מִפִּיהֶם לַחוּץ, עַד דְּמִסְתַּאֲבִי וּמִסְאֲבִי לֹון עַד שֶׁמִּטְמָאִים
 אֶת עַצְמָם וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא מִטְמָא אוֹתָם יוֹתֵר.

מאמר זהירות מקללה בכעס

לֹא לִבְעֵי לִיָּה לְאַיִנֶּשׁ בְּשַׁעֲתָא דְרוּגְזָא שְׁאֲרִי בִּיה לְלִטְיָא גְרָמִיָּה,
דְּהָא פְּמָה קְיִימִי עֲלִיָּה דְּמִקְבְּלִי הֵהִיא מְלָה.

מאמר הקללה בכעס מעוררת הנוקבא דקליפה

אַלִּין אורר"י יו"ם שְׁלִטִין עַל רִגְעִי וְשַׁעֲתִי דְיוֹמָא, וְנִטְלִי אִינוֹן
מִילִין דְּלִיט בַּר נֶשׁ גְּרָמִיָּה, בִּין בְּרוּגְזָא בִּין בְּאוּמָאָה,

מתוך מדבש

"מאמר זהירות מקללה בכעס", יבואר בו סוד הזהירות מקללה בשעת הכעס, כאשר כמה חיצונים מקבלים קללתו ומקטרגים שתתקיים רח"ל.

(מקור המאמר צהר פרשת נהעלותך דף קנ"ב, ונצי"אורינו כרך יב עמ' תקנז)

לֹא לִבְעֵי לִיָּה לְאַיִנֶּשׁ בְּשַׁעֲתָא דְרוּגְזָא שְׁאֲרִי בִּיה לְלִטְיָא גְרָמִיָּה
בשעה שאדם בכעס יזהר שלא יקלל את עצמו, כי על ידי כעסו מזכירים את עונותיו, כדי לקיים קללתו שהפקיר את עצמו למיתה, או לשאר עונשים רח"ל, דְּהָא פְּמָה קְיִימִי עֲלִיָּה דְּמִקְבְּלִי הֵהִיא מְלָה כי כמה חיצונים עומדים עליו שמקבלים דברי קללתו, ומקטרגים עליו שיתקיימו דבריו.

"מאמר הקללה בכעס מעוררת הנוקבא דקליפה", יבואר בו חומר המקלל בכעסו, שרבות מלאכי חבלה השולטים על הרגעים ושעות היום, מסוגלים לעורר את קללותיו.

(מקור המאמר צהר פרשת פקודי דף רס"ו ע"א נהיכלות דס"א, ונצי"אורינו כרך ט עמ' תקנח - תקנט)

אַלִּין אורר"י יו"ם שְׁלִטִין עַל רִגְעִי וְשַׁעֲתִי דְיוֹמָא אורר"י יו"ם נרבות מלאכי חבלה] הם השולטים על הרגעים ושעות היום המסוגלים לעורר את הקללות, וְנִטְלִי אִינוֹן מִילִין דְּלִיט בַּר נֶשׁ גְּרָמִיָּה והם לוקחים אותם

וּבִהְיוֹא מֶלֶךְ מִתְעַרֵּי לְהָאֵי נַחֲשׁ עֲקֻלְתּוֹן דְּאַקְרִי לוֹיְתָן, בְּגִין לְקַיֵּמָא
 לִיָּה לְחַבְלָא לְעֻלְמָא, וְעַל דָּא לֵיִיט אִיּוֹב יוֹמִיָּה בְּצַעְרִיָּה, וְלֹא גּוֹפִיָּה,
 דְּכִתִּיב (איוב ג ב) וַיִּקְלַל אֶת יוֹמוֹ בְּתַחֲלָה, וּלְבָתֵּר יִקְבּוּהוּ אוֹרְרֵי יוֹם,
 רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן מִסְטָרָא בִישָׁא וּמִתּוֹקִפּוּי, וּמִכָּל מֶלֶךְ בִּישָׁא.

מאמר הכועס מהפך הרחמנות לאכזריות
מְאִרְיָה דְּרוּגְזָא, וְרַחֲמָנָא אִיהוּ לְרֹוב זְמָנִין, וְכֵד אֶתְמַלִּי רוּגְזָא

מתוך מדבש

הדיבורים שקילל האדם את עצמו, בִּין בְּרוּגְזָא בִּין בְּאֻמָּאָה בִּין מתוך כעסו
 ובִּין בשבועתו, כלומר כדי לחזק את שבועתו אומר שיבא עליו כך וכך אם אין
 שבועתו אמת, וּבִהְיוֹא מֶלֶךְ מִתְעַרֵּי לְהָאֵי נַחֲשׁ עֲקֻלְתּוֹן דְּאַקְרִי לוֹיְתָן
 ובדברי הקללה ההוא מעוררים את הנחש עקלתון הנקרא לויִתן שהוא הנוקבא
 דקליפה, בְּגִין לְקַיֵּמָא לִיָּה לְחַבְלָא לְעֻלְמָא כדי לקיים אותו כלומר כדי לתת
 לו כח לחבל ולהשחית את העולם, וְעַל דָּא לֵיִיט אִיּוֹב יוֹמִיָּה בְּצַעְרִיָּה ועל
 כן קילל איוב את יומו בצערו, וְלֹא גּוֹפִיָּה ולא את גופו, כדי שלא ישלוט בו
 הקללה, אבל לא עזר לו דְּכִתִּיב וַיִּקְלַל אֶת יוֹמוֹ בְּתַחֲלָה פ"י שתחילה קילל
 את ימי חייו, וּלְבָתֵּר ואחר כך על ידי קללתו גרם כי יִקְבּוּהוּ אוֹרְרֵי יוֹם שיהיה
 אחיזה לאלו הרוחות בגופו, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן מִסְטָרָא בִישָׁא וּמִתּוֹקִפּוּי הקב"ה
 הרחמן יצילנו מצד הרע ומתוקף כחו, וּמִכָּל מֶלֶךְ בִּישָׁא ומכל דבר רע.

"מאמר הכועס מהפך הרחמנות לאכזריות", יבואר בו ההפסדים
 הצפויים לצאת מהכעס, א, האדם נהפך לאכזר. ב, בכעסו הוא מגלה
 סודות שידע וששמע.

(מקור המאמר זוהר פרשת יתרו דף עג ע"א, וצנצארינו כרך 1 עמ' פז)

מְאִרְיָה דְּרוּגְזָא [מי ש]הוא בעל כעסן לפעמים מצד הגבורה שבו, וְרַחֲמָנָא

לית ביה רחִימו כָּלֵל וְאַתְהֶפֶךְ לְאַכְזָרִיּוֹת, לֹא אִיהוּ מְאָרִיהַ
דְּרִזִּין.

מאמר אש הגיהנום בלבו של אדם

זָפָאָה אִיהוּ מֵאֵן דְּנָטִיר דִּירָה לְשִׁפְת דְּאִיהוּ לְפָא, דְּלֹא
אַתְקָרִיב תַּמָּן עֲצִיבו דְּטָחוֹל, וְכַעַס דְּמָרָה דְּאִיהוּ נוֹרָא
דְּגִיְהֶנָם, דְּעֵלָה אֶתְמַר (שמות לה א) לֹא תִבְעֲרוּ אֵשׁ בְּכָל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם

מתוך מדבש

אִיהוּ לְרֹב זְמָנִין וְהוּא מִתְנַהֵג בְּרַחֲמִים לְרֹב פַּעֲמִים מִצַּד הַחֲסָד שְׂבוּ,
וְכַד אֶתְמַלִּי רוֹגֵזָא לִית בִּיה רִחִימו כָּלֵל וְאַתְהֶפֶךְ לְאַכְזָרִיּוֹת
וְכַשְׂמַתְמֵלָא בְּכַעַס ע"י הַתְּגַבְרוּת הַגְּבוּרָה אֵין בּוֹ אַהֲבָה כָּלֵל אֵלָא מִתְהַפֵּךְ
לְאַכְזָרִיּוֹת, לֹא אִיהוּ מְאָרִיהַ דְּרִזִּין אֵין הוּא בַּעַל סוֹד וְהוּא מְגַלָּה כָּל
מַה שְׂשׁוּמַע.

"מאמר אש הגיהנום בלבו של אדם", בו יתבאר ענין הכעס בשבת שהוא
חמור מאוד ונחשב לו כאילו הדליק אש הגיהנום בשבת.

(מקור המאמר במיקווי זהר מיקון מח דף פה ע"ה, ונציאורינו כן 3 עמ' תרו)

זָפָאָה אִיהוּ מֵאֵן דְּנָטִיר דִּירָה לְשִׁפְת דְּאִיהוּ לְפָא אֲשֵׁרִי מִי שְׂשׁוּמֵר דִּירָה
נָקִיה לְשַׁבַּת שְׂהוּא הֵלֵב, כִּי הֵלֵב הוּא דִּירָה לְבִינָה וְלִמְלָכוֹת כְּנוֹזֵכַר,
וּשְׂמִירָתוֹ הִיא דְּלֹא אֶתְקָרִיב תַּמָּן עֲצִיבו דְּטָחוֹל שְׂלֹא יִתְקַרֵּב שֵׁם עֲצָבוֹת
מִבַּת זֹגּוֹ שֵׁל הַס"מ הַנִּקְרָאֹת טָחוֹל, כִּי מִמְּנָה בָּאָה הָעֲצָבוֹת, וְכַעַס דְּמָרָה
וְכַעַס שֵׁל הַמְרָה, ר"ל הַכַּעַס הוּא מִן הַס"מ הַנִּקְרָא כְּבֵד שְׂהוּא הַכּוֹעֵס, וְהַמְרָה
שְׂהִיא בִּינָה דְּקִלְפָּה מְעוֹרֶרֶת אוֹתוֹ אֵל הַכַּעַס, דְּאִיהוּ נוֹרָא דְּגִיְהֶנָם כִּי הַכַּעַס
הוּא אֵשׁ הַגִּיְהֶנָם בְּלָבוֹ שֵׁל אָדָם, דְּעֵלָה אֶתְמַר שְׂעַל הַכַּעַס נִאֲמַר לֹא תִבְעֲרוּ
אֵשׁ בְּכָל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם הֵינּוּ בִּשְׁתֵּי מוֹשְׁבוֹת שְׂהֵם שְׁנֵי חֲלָלֵי הֵלֵב, בְּיוֹם

בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, וְהָכִי הוּא וְדָאִי דְּכָל מָאן דְּכַעֲסִים כְּאֵלוֹ אוֹקִיד
נוֹרָא דְּגִיּהֶנָּם.

מאמר דמעות של כעס אינן עולות לפני השי"ת
דְּמַעָּה, אִיּהִי בִּלְפָּא וּבִרְעוּתָא דְּכָל גּוּפָא, וּבִגְיִין כְּפֹּךְ כְּתִיב בָּהּ,
אֶל דְּמַעְתִּי אֶל תִּחְרַשׁ.

וְרַבְּנָן אָמְרִי, לָאוּ כָּל דְּמַעֲיִן עֲאֲלִין קַמִּיה מַלְכָּא, דְּמַעֲיִן דְּרוּגְזָא,
וְדְמַעֲיִן דְּמוֹסֵר דִּין עַל חֲבִירוֹ לָא עֲאֲלִין קַמִּיה דְּמַלְכָּא,

מתוך מדבש

הַשַּׁבָּת שאז הכעס הוא חמור ביותר, ואמר וְהָכִי הוּא וְדָאִי וכך הוא ודאי
דְּכָל מָאן דְּכַעֲסִים כְּאֵלוֹ אוֹקִיד נוֹרָא דְּגִיּהֶנָּם כי כל מי שכועס בשבת
נחשב לו כאילו הדליק את אש הגיהנם בשבת.

"מאמר דמעות של כעס אינן עולות לפני השי"ת", בו יתבאר שעל אף
גודל חשיבות הדמעות שהם באות מהתעוררות הלב, אולם אם באות
מתוך כעס אינן רצויות כלל לפני ה'.

(מקור המאמר צוהר חדש דף נ"ח ע"א, וצנצארינו כרך ג עמ' תל"ג)

דְּמַעָּה אִיּהִי בִּלְפָּא וּבִרְעוּתָא דְּכָל גּוּפָא [כשאדם מוריד] דמעה היא בהתעוררות
הלב וברצון של כל הגוף, וּבִגְיִין כְּפֹּךְ כְּתִיב בָּהּ ולכך כתוב בה אֶל
דְּמַעְתִּי אֶל תִּחְרַשׁ שהקדוש ברוך הוא מקבל תפלתו וממלא את בקשתו.

וְרַבְּנָן אָמְרִי וחכמים אומרים, לָאוּ כָּל דְּמַעֲיִן עֲאֲלִין קַמִּיה מַלְכָּא לא
כל הדמעות נכנסות לפני המלך ב"ה, כגון דְּמַעֲיִן דְּרוּגְזָא דמעות
של כעס, וְדְמַעֲיִן דְּמוֹסֵר דִּין עַל חֲבִירוֹ ודמעות של המוסר דין על
חברו, לָא עֲאֲלִין קַמִּיה דְּמַלְכָּא אלו הדמעות אינן נכנסות לפני המלך

אֵלָא (דְּמַעֲיָן) דְּצִלוּתָא וְדִתְשׁוּבָה, וְדִבְעֵינָן בְּעוּתָא מְגוּ עֲקָתָא,
פְּלָהוּ בְּקָעִין רְקִיעִין, וּפְתַחֲתִי תַרְעִין, וְעָאֲלִין קָמִיה דְּמִלְכָּא.

מאמר הכעס מרחיק הברכות

תָּא חֲזִי, אָסִיר לִיָּה לְבַר נָשׁ לְאַשְׁדָּאָה מְאֵנִי דְּבִיתִיה, וְלֹאֲפִקְדָּא
לִיָּה לְסִטְרָא אַחְרָא דְּלֹא אַצְטְרִיךְ, אוּ מְלָה אַחְרָא דְּכְוּוּתִיה,
(ס"ו דְּבִיתִיה, לְקַבְּלָא לִיָּה), דְּהָא כְּמָה גְרַדִּינִי נִימוּסִין זְמִינִין לְהִהוּא

מתוך מדבש

ב"ה, אֵלָא דְּמַעֲיָן דְּצִלוּתָא וְדִתְשׁוּבָה אלא הדמעות של תפלה ותשובה,
וְדִבְעֵינָן בְּעוּתָא מְגוּ עֲקָתָא ודמעות של המתפללים תפלה מתוך צרתם,
פְּלָהוּ בְּקָעִין רְקִיעִין וּפְתַחֲתִי תַרְעִין וְעָאֲלִין קָמִיה דְּמִלְכָּא כל אלו
הדמעות בוקעות רקיעים ופותחות שערים ונכנסות לפני המלך ב"ה.

"מאמר הכעס מרחיק הברכות", בו יתבאר שהפעולות הנעשות ע"י מדרש
הכעס נמסרות לבעלי הדין המענישים, לפי הדין שלמעלה, ומרחיקות
הברכות מעליהם.

(מקור המאמר צוהר פרשת מוידע דף מג ע"א, וצנזאוריט כרך י עמ' תקל-תקלז)

תָּא חֲזִי, אָסִיר לִיָּה לְבַר נָשׁ לְאַשְׁדָּאָה מְאֵנִי דְּבִיתִיה בא וראה, אסור לו
לאדם לזרוק כלי ביתו בחמתו, וְלֹאֲפִקְדָּא לִיָּה לְסִטְרָא אַחְרָא דְּלֹא
אַצְטְרִיךְ ולהפקיד ולמסור אותו מרצונו להסטרא אחרא שאין בו שום צורך, כלומר
שאסור לומר דבר זה אני נותן מרצוני לסטרא אחרא, אוּ מְלָה אַחְרָא דְּכְוּוּתִיה
או שלא יעשה אפילו דבר אחר של שאר עניני כעס בדומה לו, שבזה מוסר איזה
דבר להסטרא אחרא, דְּהָא כְּמָה גְרַדִּינִי נִימוּסִין זְמִינִין לְהִהוּא מְלָה לְקַבְּלָא
לִיָּה כי כמה בעלי דינים המענישים לפי הדין של מעלה, מוכנים לקבל אותו
הדבר, וּמִהִהוּא זְמַנָּא לֹא שְׁאֲרִי עֲלִיהּ בְּרַכָּאן דְּהָא מְסִטְרָא אַחְרָא הוּא

מִלָּה לְקַבֵּלָא לִיה, וּמִתְהוּא זְמָנָא לֹא שְׁאֲרִי עֲלִיה בְּרַכָּאן, דִּהָא
מַסְטָרָא אֲחֵרָא הוּא.

מאמר עצה לביטול הכעס

כְּתִיב (מסל'ס ק ג) עֲבְדוּ אֶת יְהו"ה בְּשִׂמְחָה, חֲדָוֹתָא דְתַרִּין פְּרוּבִין,
דִּהָא רַבִּינָן כָּל מָאן דְּשְׁאֲרִי בְּגוּיָהּ, אֲתַהֲדֵר אֲנָפּוּי פְּרַבִּיָּא,
וְחֲדִי עֲמָהוֹן, וְרָזָא דָא, פִּינָן דְּשְׁאֲרִי עֲלִיָּהּ מָאן דְּשְׁאֲרִי, אֲתַהֲדֵר
נַעַר, בְּחִידוֹ דְּכֻלָּא וּבְרַעוּתָא, [וכו'].

מָאן דְּאִיהוּ בְּרוּגְזָא, יִיתֹנן לְגַבְהָ נַעַר, וְיִשְׁתַּכְּף רּוּגְזָהּ, וְיִתְהַדֵּר
בְּחִדּוּהָ, וְשׁוּי גְרַמִּיה פְּרַבִּיָּא, וּכְדִין כָּלָא בְּחִידוֹ.

מתוק מדבש

ומעת ההיא אין הברכות שורות על אותו הדבר, כי הוא מסטרא אחרא.

"מאמר עצה לביטול הכעס", יתבאר בו ענין עצה טובה לבטל מהאדם
רוח כעסו וקפידתו להביא לפניו נער שהוא שרוי בשמחה, אזי ינוח מרוגזו.

(מקור המאמר בזה חדש תרומה דף נד ע"א, וצ"ל אורינו כך ז עמ' שז)

כְּתִיב מֵה שִׁכְתוּב עֲבְדוּ אֶת יְהו"ה בְּשִׂמְחָה הֵיינו חֲדָוֹתָא דְתַרִּין פְּרוּבִין
בֵּא לְרַמֵּז עַל שִׁמְחַת הַשְּׁנֵי כְּרוּבִים, דִּהָא רַבִּינָן כָּל מָאן דְּשְׁאֲרִי בְּגוּיָהּ
כִּי יִלְדִים כָּל מִי שִׁשּׁוּרָה בִּינֵיהֶם, אֲתַהֲדֵר אֲנָפּוּי פְּרַבִּיָּא וְחֲדִי עֲמָהוֹן חוּזְרִים
פִּנְיָו לַהֲיֹת כִּילֵּד וּשְׁמַח עִמָּהֶם. וְרָזָא דָא וְסוּד זֶה הוּא, כִּי פִינָן דְּשְׁאֲרִי עֲלִיָּהּ
מָאן דְּשְׁאֲרִי כִּיּוֹן שִׁשּׁוּרָה עֲלֵיהֶם מִי שִׁשּׁוּרָה, דִּהֵיינו הַשְׁכִּינָה, אֲתַהֲדֵר נַעַר בְּחִידוֹ
דְּכֻלָּא וּבְרַעוּתָא חוּזֶרֶת הַשְׁכִּינָה לַהֲיֹת בְּשִׁמְחַת הַכָּל וּבְרַצוֹן כְּנַעַר, [וכו']

לכן מָאן דְּאִיהוּ בְּרוּגְזָא מִי שֶׁהוּא בְּרוּגֵז וּבַהֲקַפְדָּה, יִיתֹנן לְגַבְהָ נַעַר
וְיִשְׁתַּכְּף רּוּגְזָהּ וְיִתְהַדֵּר בְּחִדּוּהָ יִבְיֹאוּ לִפְנֵי נַעַר וְיִשְׁקוּט וְיִתְבַטֵּל רּוּגְזוֹ

מאמר הכנעת הכעס. מעורר רחמים

**בְּתֵר דְּכַעֲסִים בְּרִנָּה, וּמִחֲרִים הֵהוּא בְּעִירָא לְגַבִּיהָ, הָא שְׂרִיא
אֶל אַחֵר, נֶחֱשׁ, דְּאַתְמָר בִּיהָ (צראשית ג יד) אָרוּר אַתָּה מְכַל
הַבְּהֵמָה, וְאִיהוּ לְשִׁמְאֵלָא דְּבֵר נָשׁ.**

מתוק מדבש

ויחזור להיות בשמחה, וְשׂוּי גְרָמִיהָ פְּרִבִּיא ויעשה את עצמו כנער, שכיון
שמשנתף עם נער אחד, ישמחנו ונח מרוגזו, וכביכול כך הוא למעלה, וּבְדִין
פְּלֵא פְּחִידוֹ לכן אז הכל הוא בשמחה.

"מאמר הכנעת הכעס, מעורר רחמים", בו יתבאר שהכועס יש בתוכו
סם המות ושורה עליו הס"מ, והמחרים דבר בכעסו מביא על עצמו חרם
וקללה רח"ל.

(מקור המאמר זוהר פרשת קרח דף קעט ע"א צרעיא מהימנא, וצנזאורינו כך יג עמ'
רפד - רפז)

להבין מאמר הנא נקדים מש"כ הרמ"ק, כי אדם שכועס שורה עליו צעקו הזכר דקליפה שהוא
הס"מ, וכשמחרים צעקו צהמה או שום דבר, נחשב לו כאילו הקריב קרבן לסטרא אחרא,
ושורה עליו ועל הצהמה הנוקצא דקליפה, ולתקן את חטאו צומה הסורה לתת את הסר"ס
לכהן, ועל ידי זה מסלק מעליו את הסטרא אחרא וגם מן הצהמה, ומכניסה לזד הקדושה
שהוא סוד רח"ס.

**בְּתֵר דְּכַעֲסִים בְּרִנָּה אַחֵר שְׂכוּעַס הָאָדָם, וּמִחֲרִים הֵהוּא בְּעִירָא לְגַבִּיהָ
ובכעסו מחרים את הבהמה [שלו, שלא יהנה ממנה בזה מוסר אותה] אל
הסטרא אחרא, כי המחרים מתוך כעס נחשב לו כאילו מחרים לסטרא אחרא,
אז הָא שְׂרִיא אֶל אַחֵר נֶחֱשׁ הרי שורה עליו אל אחר שהוא ס"מ, שהוא
הנחש דְּאַתְמָר בִּיהָ שנאמר בו אָרוּר אַתָּה מְכַל הַבְּהֵמָה, וְאִיהוּ לְשִׁמְאֵלָא
דְּבֵר נָשׁ והוא עומד אז לשמאלו של אדם.**

בְּגִין דָּא מְנִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִיּהֵב לְכַהֲנָא, דְּאִיהוּ רַחֲמֵי
בְּרַכָּה, לְאַתְפְּיֵיא רְגֹז דְּאַתְעֵר בְּהֵוּא בְּר נָשׁ, מְרָה, חֲרָבָא
דְּמִלְאָךְ הַמּוֹת, וְאַתְעֵר יְמִינָא לְגַבִּיָּה בְּרַחֲמֵי, וְאַתְפְּיֵיא רּוּגְזָא
דְּשְׁמָאלָא, וְהָאִי אִיהוּ בְּרְגֹז רַחֵם תִּזְכּוּר.

מֵאֵן דְּכַעֲס, דְּאִית לִיה בְּכַעֲס סַם הַמּוֹת, דְּעִלִּיה אוֹקְמוּה מְאִרִי
מִתְנִיתִין, כָּל הַפּוֹעֵס פְּאִילוּ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, בְּגִין דְּסִטְרָא
אַחְרָא אֲתוּקְדַת בְּבֵר נָשׁ, וּבְהֵיאָא בְּעִירָא דִּיהֵיב לְכַהֲנָא, אֲתַפְּרֵשׁ
חֲרָם מְנִיָּה, וְסִמָּא"ל אֵל אַחֵר חֲרָם, וְנוֹקְבָא דִּילִיָּה קִלְלָה, כְּלוּלָה
מִכָּל קִלְלוֹת שְׁבִמְשֻׁנָּה תוֹרָה.

מתוך מדבש

בְּגִין דָּא בשביל זה כדי לתקן את חטאו, ולהחזיר את הבהמה אל צד הקדושה,
מְנִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִיּהֵב לְכַהֲנָא פְּקֹד הַקִּבְ"ה לַתַּת אֶת הַבְּהֵמָה
שֶׁהַחֲרָם לִכְהֵן, דְּאִיהוּ רַחֲמֵי בְּרַכָּה שֶׁהוּא מִצֵּד הַרְחָמִים וְהַבְּרָכָה (וּמִסְפֵּךְ מִמֶּרֶס
לִרְמ"ס), וְעַל יְדֵי זֶה לְאַתְפְּיֵיא רְגֹז דְּאַתְעֵר בְּהֵוּא בְּר נָשׁ מְרָה לַהֲכַנִּיעַ
אֶת הַכַּעַס שֶׁנִּתְעוֹרֵר בָּאָדָם מִצֵּד הַמְּרָה, חֲרָבָא דְּמִלְאָךְ הַמּוֹת שֶׁהִיא חֲרָבָא שֶׁל
מִלְאָךְ הַמּוֹת, דִּהִינּוּ הַס"מ. וְאִם נָתַן אֶת הַבְּהֵמָה לִכְהֵן וְחָזַר בְּתִשׁוּבָה, אִזּוּ וְאַתְעֵר
יְמִינָא לְגַבִּיָּה בְּרַחֲמֵי מִתְעוֹרֵר אֵלָיו צֵד הַחֲסָד שֶׁבִּימִין וְהַרְחָמִים, וְאַתְפְּיֵיא
רּוּגְזָא דְּשְׁמָאלָא וְנִכְנַע הַרוּגֹז שֶׁל צֵד הַשְּׁמָאל, וְהָאִי אִיהוּ וְזֶהוּ שֶׁנֶּאֱמַר בְּרְגֹז
אִם אָדָם הִיָּה בְּרוּגֹז וְכַעַס, רַחֵם תִּזְכּוּר אִם מִתְחַרֵּט וְעוֹשֶׂה תִּשׁוּבָה תִּתְּהַפֵּךְ
מֵלֶת חֲרָ"ם לְמֵלֶת רַח"ם, וְתִשְׁרָה עָלָיו מִדַּת הַרְחָמִים וְהַחֲסָד.

וּמִפְּרֵשׁ עוֹד וְאָמַר, כִּי מֵאֵן דְּכַעֲס מִי שְׁכּוֹעֵס, דְּאִית לִיה בְּכַעֲס סַם הַמּוֹת
שִׁישׁ לוֹ בְּכַעֲסוֹ סַם הַמּוֹת, דִּהִינּוּ שְׁשׁוּרָה עָלָיו הַס"מ, דְּעִלִּיָּה אוֹקְמוּה
מְאִרִי מִתְנִיתִין שְׁעָלָיו אָמְרוּ בְּעָלֵי הַמִּשְׁנָה (ע"י גִּמְס' שֶׁנֶּה דָּף ק"ס ע"ג) כָּל הַפּוֹעֵס
כְּאִילוּ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, בְּגִין דְּסִטְרָא אַחְרָא אֲתוּקְדַת בְּבֵר נָשׁ לְפִי
שֶׁאִשׁ הַסִּטְרָא אַחְרָא בּוֹעֵרֶת בְּקִרְבּוֹ בְּכַעֲסוֹ, וּבְהֵיאָא בְּעִירָא וּבִאוּתָהּ הַבְּהֵמָה
שֶׁשִּׁרְתָּה עָלֶיהָ נּוֹקְבִיָּה שֶׁל הַס"מ, דִּיהֵיב לְכַהֲנָא עַל יְדֵי שֶׁנָּתַן אֶת הַבְּהֵמָה לִכְהֵן,
אֲתַפְּרֵשׁ חֲרָם מְנִיָּה נִפְרֵד הַחֲרָם מִן הָאָדָם, וְסִמָּא"ל אֵל אַחֵר חֲרָם וְהִינּוּ

מאמר אשרי המעביר על מדותיו

(וְחִמִּית) בַּהֲהוּא אֶתֶר דְּמִלְכָּא מְשִׁיחָא תַמָּן, וְשִׁמְעֵנָא פְּרוּזָא פְּרִיז
בְּכָל יוֹמָא, זָפֵאִין אֵינּוֹן (חֲבֵרִיָּיא) דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוֹרֵיתָא,
וְאֵינּוֹן דְּמִזְפִּין לָהּ לְאַחֲרָנִין, וְאֵינּוֹן דְּמַעְבִּירִין עַל מְדוּתֵיהוּ.

מתוך מדבש

הס"מ שהוא אל אחר שהוא חרם, שהשליט עליו בכעסו, וְנוֹקְבָא דִּילִיָּה קִלְלָהּ
והנקבה שלו שנקראת קללה, לפי שהיא בְּלוּלָה מִכָּל קִלְלוֹת שְׁבִמְשֻׁנָּה תוֹרָה,
כי על ידי שהחרים את הבהמה בכעסו, שורה על הבהמה הנוקבא דקליפה, וכל
זמן שהבהמה בקליפה, גם האדם הוא בחרם על ידי קרבן זה שהקריב להם, ועל
ידי שנותן את הבהמה לכהן מעביר מעל הבהמה אחיות הנוקבא שהיא הקללה,
ואז החרם שהוא הזכר רודף אחר נקבתו, ומיד הוא נפרד ממנו.

"מאמר אשרי המעביר על מדותיו", בו יתבאר שהכרוז יוצא בכל יום
מהיכלות העליונים: אשרי המתגברים על טבעם ומעבירים על מדותיהם,
כלומר מוותרים משלהם וממילא אינם משתייכים לכעס וקפידה כלל.

(מקור המאמר צוהר חדש רות דף טז ע"א, וצנזאורינו כרך ג עמ' תלו)

חִמִּיתִי תַמָּן בַּהֲהוּא אֶתֶר דְּמִלְכָּא מְשִׁיחָא תַמָּן רֵאִיתִי [רבי כרוספדאי]
שם באותו המקום שמלך המשיח נמצא שם, וְשִׁמְעֵנָא פְּרוּזָא פְּרִיז
בְּכָל יוֹמָא ושמעתי כרוז המכריז בכל יום, זָפֵאִין אֵינּוֹן חֲבֵרִיָּיא דְּמִשְׁתַּדְּלִי
בְּאוֹרֵיתָא אשרי להחברים העוסקים בתורה, וְאֵינּוֹן דְּמִזְפִּין לָהּ לְאַחֲרָנִין
ואותם הצדיקים המזכים את אחרים, וְאֵינּוֹן דְּמַעְבִּירִין עַל מְדוּתֵיהוּ ואותם
המעבירים על מדותיהם.

"זוה"ר חדש על ציון תאיר" לשמך בכל דרכיך...

הזהר הקדוש ע"פ מתוק מדבש

הפירוש הנפלא שהתקבל בכל תפוצות ישראל
הידוע כסגולה ושמירה

בפורמט כיס - כריכה רכה

מהדורת "ובלכתך בדרך" 'שבעים כרכים'
נוח וקל לדרך

1800-350-330

משלוחים חינם עד הבית
להשיג בחנויות המובחרות

3022233@gmail.com